СЛОБОДНА ВОЈВОДИНА

Смрт фашизму — Слобода народу

Уредништво и администрација
Нови Сад, Футошка ул. бр. 50.
Телефони:
Уредништво 28-24
Секретаријат 37-15
Администрација . . . 21-37
Штампарија 20-58

ОРГАН ЈЕДИНСТВЕНОГ НАРОДНО-ОСЛОБОДИЛАЧКОГ ФРОНТА ВОЈВОДИНЕ

Година IV, број 144 | Нови Сад, четвртак, 19 април 1945 | Цена 10 динара

Офанзива за коначно ослобођење наше отаџбине

Наша армија чисти Хрватско Приморје

Ослобођени су Криквеница, Селце и цело подручје острва Крк

У Славонији ослобођено преко 35 насеља

Настављајући успешно напредовање у Славонији, наше су трупе ослободиле град Ђаково, важни комуникациони чвор Стриживојну—Врполе и места Феричанци, Селци, Будровци, Пишкоревци, Стари Перковци, Чајковци, Велика Копаница, Јаруге и Сикиревци.

После огорчених борби у долини Босне наше трупе ослободиле су Маглај и Добој, а у Хрватском Приморју јако утврђено упориште Нови.

РАТНИ ИЗВЕШТАЈ ГЕНЕРАЛШТАБА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ АРМИЈЕ ЗА 18 АПРИЛ

Београд, 18 априла. — На фронту у Славонији наше трупе успешно настављају офанзиву и ломећи жестоки отпор непријатеља, заузеле су и ослободиле места: Бокшић Луг, Растовац, Пребријево, Зокон Гај, Кутове, Долце, Ораховицу, Газије, Дузлук, Кутјево, Кулу, Пореч, Чаглин, Латиновац, Ивановце, Рушево, Паук, Слободну Власт, Мусић, Трнаву, Андријевце, Дивошевце, Свилау, Среданце и већи број других места.

Непријатељски губици износе: 543 погинулих и 404 заробљених војника и официра; заплењено, поред другог оружја и материјала, једна моторизована батерија, 16 бацача, 77 аутоматских оруђа, 48 камиона и 156 кола са ратним материјалом, а уништено једно слагалиште бензина и један тенк.

Наша авијација уништила је данас 20 аутомобила и седам кола са људством и материјалом и изазвала неколико пожара.

Настављајући офанзиву у Хрватском Приморју, наше трупе уз садејство наше морнарице извршиле су десант на острво Крк, и после жестоких борби заузеле непријатељска упоришта Башканову, Александрово, Крк, Малинску, Врбник, Поље и Омишаљ и ослободиле читаво подручје острва. Осим тога ослобођена су места Селце и Криквеница.

По још непотпуним подацима, непријатељски губици у борбама за ослобођење Добоја износе преко 300 мртвих и око 500 заробљених војника и официра. Заплењено је 20 локомотива, неколико стотина вагона, и велике количине оружја и другог материјала који се пребројава.

Одлазак маршала Тита из Москве

Москва, 18 априла. — Јуче је отпутовао из Москве претседник министарског савета Југославије маршал Јосип Броз-Тито у пратњи министра за Црну Гору генерал-лајтнанта М. Ђиласа, министра за трговину и снабдевање М. Петровића и министра рударства г. Б. Андреја.

Заједно са маршалом Ј. Броз-Титом отпутовали су амбасадор СССР Југославије И. В. Сацков и начелник Совјетске војне мисије Југославије генерал-мајор А. Ф. Кисељов.

Приликом испраћаја била је постројена почасна стража и интониране су државне химне Југославије и Совјетског Савеза. Станица је била искићена југословенским и совјетским заставама.

(ТАСС)

ИЗЈАВА МАРШАЛА ТИТА ПРИ ПОЛАСКУ ИЗ МОСКВЕ

Москва, 18 априла. — Напуштајући Москву, претседник министарског савета Југославије маршал Ј. Броз-Тито дао је на станици пред микрофоном следећу изјаву:

„Пред одлазак из ове велике престонице Совјетског Савеза ја сам дужан да се захвалим у име народа Југославије и у име југословенске владе на топлом и искреном пријему на који смо овде наишли. Наш боравак овде, у Москви, имаће огромне последице, које ће у будућем развитку Југославије бити од великог значаја.

„Ја захваљујем совјетској влади на челу са великим вођом Совјетског Савеза господином маршалом Стаљином, на помоћи коју нам указује.

„Живела велика Совјетска земља на челу са њеним вођом маршалом Стаљином.“

(ТАСС)

Четврто заседање ЦАСНО-а

После ванредног заседања Антифашистичке скупштине народног ослобођења Србије (АСНОС), ванредног заседања Земаљског антифашистичког већа народног ослобођења Хрватске (ЗАВНОХ), ванредног заседања Антифашистичког собрања народног ослобођења Македоније (АСНОМ) одржано је и заседање Црногорске антифашистичке скупштине народног ослобођења (ЦАСНО), четврто по реду.

У Цетињу, 15 о. м. започело је ово заседање, коме су поред посланика из целе Црне Горе присуствовали као гости: претседник Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије (АВНОЈ) др. Иван Рибар, делегат Југословенске армије генерал-лајтнант Саво Оровић, делегат АСНОС-а др. Синиша Станковић, претставници ЗАВНОХ-а и делегат АСНОМ-а.

Заседање је отворио претседник др. Нико Смиљанић, а онда је др. Иван Рибар једним говором истакао значење овог заседања. Говорили су и други гости у име својих федералних јединица. Потпретседник ЦАСНО-а Божа Љумовић поднео је политички реферат, а секретар Вељко Зековић известио је опширно о раду свих повереништава Претседништва ЦАСНО-а.

Затим је скупштина дала Претседништву разрешницу и одредила комисију за избор новог претседништва Црногорске народне скупштине. Претседник новог претседништва Милош Рашовић извршио је заклетву народних посланика, а затим је претседништво предложило Закон о образовању народне владе Црне Горе. Мандат за састав владе добио је Блажо Јовановић.

Скупштина је наставила рад 16 о. м. по подне.

Народна влада Црне Горе

У послеподневном наставку заседавања Црногорске скупштине народног ослобођења Кико Павић, секретар, прочитао је указ о образовању народне владе Црне Горе и Боке Которске, по којему је:

Министар претседник: Блажо Јовановић, нар. посланик, бивши повереник правде.

Министар потпретседник: Петар Комненић, нар. посланик, бивши повереник [illegible]

Министар пољопривреде и шумарства: Јован Ћетковић, нар. посланик.

Министар трговине и снабдевања: Вељко Зековић, народни посланик.

Министар правде: Јефто Павић, народни посланик.

Министар индустрије и рударства: Владо Лазаревић, нар. посланик.

Министар просвете: Пуниша Перовић, народни посланик.

Министар финансија: Гојко Гарчевић, народни посланик.

Министар социјалне политике и народног здравља: Михајло Вицковић, народни посланик.

Министар унутрашњих дела: Радоња Голубовић, народни посланик.

Претседник Народне скупштине Црне Горе и Боке Которске честитао је у име претседништва новообразованој влади.

Претседник владе Блажо Јовановић захвалио се једним говором у којем је рекао између осталог:

Највеће тешкоће које постоје за нашу владу јесте обнова наше порушене земље, то није нимало лак посао, треба бити свестан тога да ћемо бити још гладни али нас то не сме обезхрабрити, јер нећемо дозволити да ма ко умре од глади.

То је брига наше централне власти и о нама ће се она бринути као и о свакој другој федералној јединици. Ако роди у Војводини, Србији и Хрватској родило је и у Црној Гори. Ми стварамо такву државу, која све више учествује у служби нашем народу. (Тањуг)

Народно славље у Вуковару

Становништво Вуковара морало је четири године да чита клеветничке лажи Павелићеве „промичбе“. Зато су листови који излазе на ослобођеној територији по уласку наших трупа у Вуковар били разграбљени.

Манифестације ослободилачким трупама, приликом њиховог уласка, претвориле су се у народно славље.

Народна влада Македоније

На основу члана 2 Закона о образовању народне владе федералне Македоније Претседништво Народног собрања Македоније именовало је следећу владу федералне Македоније:

Претседник владе: Лазар Кулишевски.

Први потпретседник и министар финансија: Љубчо Арсов.

Други потпретседник: Абдурахман Мехмед.

Министар унутрашњих послова: Киро Петрушев.

Министар просвете: Никола Минчев.

Министар правде: Павел Шатев.

Министар индустрије и рударства: Страхил Гигов.

Министар трговине и снабдевања: Тоне Ношпал.

Министар пољопривреде и шумарства: Благоје Фотев.

Министар народног здравља: др Вукашин Попадић.

Министар социјалне политике: др. Нецата Аголи.

Министар грађевине: инж. Георги Василев.

Састанак г. Идна са г. Стетиниусом

Вашингтон, 18 априла. — Британски министар спољних послова имао је састанак са г. Стетиниусом, министром спољних послова САД-а. Г. Иди је после састанка дао новинарима изјаву, у којој је рекао, да очекује да ће ускоро стићи г. Молотов, совјетски делегат на конференцију у Сан Франциску и кинески делегат Су, и да ће они претходно у Вашингтону одржати једну конференцију.

КАМПАЊА ЗА СЕТВУ

Нове наредбе Главног н. о. одбора Војводине у вези са пролећном сетвом

Пољопривредни радници који неузму земљу у закуп или се не вежу колективним уговором за рад, биће мобилисани у војничке радне формације, или протерани из Војводине.

Све запреге по градовима морају радити у априлу најмање 6 а у мају најмање 12 радних дана на пољопривредним народним добрима.

Повисује се површина коју мора да обради једна запрега за месец дана од 8—12 на 10—15 кат. јутара.

У вези са наредбама које је издао Министар пољопривреде у циљу обезбеђења успеха овогодишње сетвене кампање, Главни народно-ослободилачки одбор Војводине употпуњује већ издате прописе, у циљу обезбеђења успеха сетве у Војводини, овим наредбама:

I. По наређењу Министра пољопривреде сваки држалац земље (власник или закупац) у Војводини који овога пролећа не обради своју земљу мораће пред посебном комисијом правдати зашто му је земља остала у парлогу. Покаже ли се да је до њега кривица што није обрадио довољно земље, према њему ће се применити казнене мере, а по потреби земља ће му бити одузета.

II. По наређењу Министра пољопривреде, сви пољопривредни радници у Војводини који нису узели земљу у закуп или лично је не обрађују или нису уговором везани за рад у пољопривреди (стални годишњи, месечни радници на државним и приватним имањима, уговорни сезонски радници и радници на део — рисари), у колико се не придруже колективним уговорима за рад у пољопривреди, **биће мобилисани у војничке радне формације и тако запослени у пољопривреди првенствено на државним имањима.**

Они који су дошли на рад у Војводину а који не обрађују земљу на део или напол и који неће да потпишу колективни уговор за рад на пољопривредним имањима биће протерани из Војводине.

Месни народно-ослободилачки одбори проверавће да ли су сви становници места овако запослени у пољопривреди, те ће све који нису у потпуности на предњи начин запослени у пољопривреди позивати и упућивати на рад у радне формације.

Месни народно-ослободилачки одбор је одговоран ако се ова мера не спроведе у потпуности.

III. У градовима Војводине власници свих запрега, које не служе пољопривреди (шпедитери, фијакеристи, таљигаши, волари итд.) морају овога пролећа са својим запрегама радити у најам на народним пољопривредним добрима у другој половини априла најмање 6 дана, у мају најмање 12 дана.

Управници народних пољопривредних добара и претседници Месних пољопривредних комисија, код којих ове запреге буду радиле издаваће власницима запрега потврду о раду на народном добру са назначењем броја трла вучне стоке, броја радних дана и датума рада рачунајући у један дан најмање 12 часова рада.

Власници запрега у градовима дужни су да оваквим потврдама докажу код Градског народно-ослободилачког одбора да су удовољили овој обавези, и то до 15 маја т. г. за рад у априлу, а до 10 јуна т. г. за рад у мају.

Градски НОО ће мобилисати запреге онима који не удовоље овој обавези у потпуности.

ОНОО контролисаће да ли је градски НОО спровео у потпуности ово наређење.

IV. Министар пољопривреде издао је наредбу о мобилизацији запрега приватника која гласи:

Члан 1.

„Сва запрежна стока при[illegible] запрежним прибором мобилисана је у циљу искоришћавања за обраду земље.

Члан 2.

Искоришћавањем стоке за обраду земље руководиће пољопривредне комисије односно сетвени одбори при органима народне власти старајући се да радна стока буде до максимума искоришћена.

Члан 3.

Мобилисана радна стока има се у првом реду искористити за обраду земље њеног сопственика, затим за обраду земље других лица и других сопственика у истом месту или општини, а најзад и изван општине из које је.

Сопственик запреге дужан је уз запрегу дати и запрежни прибор и тераоца, који се такође сматра мобилисаним за овај посао.

За рад запреге на туђим имањима припада сопственику запреге награда.

У случају да се мобилисана запрега искоришћује изван места њеног пребивања, о исхрани стоке и тераоца има се старати Месни народно-ослободилачки одбор.

Члан 4.

Повереништва пољопривреде [illegible]писаће Правилник о контроли што бољег искоришћавања запрега, у коме ће према приликама на својој територији предвидети све околности за успешну контролу и што веће искоришћавање запрежне стоке.

Запрежна стока градова подлеже исто обавези мобилизације као и сеоска, и сваки град дужан је дати одређен број радних дана за обраду земље.

Члан 5.

У случају неизвршења ове Наредбе и одредаба правилника, које на основу ње буду издале федералне јединице, сопственици запрежне стоке биће са запрегом упућени на бесплатан рад на државним добрима.

Члан 6.

Ова Наредба ступа на снагу даном обнародовања."

Објављује се да ће се ова Наредба примењивати и у Војводини против сваког оног ко не буде своје запреге максимално искоришћавао у овогодишњој сетвеној кампањи према прописима издатог Правилника о контроли максималног искоришћавања запрега приватника.

С обзиром на повољне временске прилике за рад у пољу повисује се пропис о обавезној површини коју мора да обради једна запрега у току једног месеца са до сада прописаних 8—12 к. ј. на 10—15 к. ј. Ово важи за другу половину априла па надаље.

Месни народно-ослободилачки одбори дужни су да врше најстрожију контролу у смислу прописа овог Правилника и да мобилишу сваку запрегу чији власник није удовољио овом пропису.

Месни народно-ослободилачки одбори сносиће одговорност у случају неповољног тока сетвене кампање услед недовољне контроле искоришћавања запрега приватника у своме месту.

Потпретседник.
Аћим С. Груловић, с. р.

Секретар,
С. Кузмановић, с. р.

ПРВА ОКРУЖНА КОНФЕРЕНЦИЈА АФЖ У СОМБОРУ

„Створимо у позадини чврсту армију рада и постигнимо победу у сетви"

Конференцији су присуствовале претставнице руских и бугарских жена

Сомбор, 18 априла. — Велики празник за жене Сомборског округа била је прва окружна конференција АФЖ-а у Сомбору.

Дугачке поворке жена са заставама и многобројним транспарентима кретале су се улицама града. Тога дана оне су се састале да манифестују своју љубав према отаџбини, да изнесу резултате свога рада од ослобођења до данас, да обећају своме народу, својој војсци, своме маршалу Титу, да ће жене Сомборског округа дати све од себе за коначно уништење фашизма.

Свечани део конференције отворила је Ракић Јованка и поздравила све присутне жене делегате, претставнике власти и војске, претставнице руских и бугарских жена и претставнице Покрајинског одбора АФЖ Војводине.

Конференцију су поздравили: Јерко Златарић у име Окружног НОО, Ракић Григорије у име ЈНОФ-а, Шуљманац Недељко у име Комунистичке партије и Мира Милошевић у име Покрајинског одбора АФЖ.

У име руских жена конференцију је поздравила Њисидумова-Клаудија Павловна. Она је између осталог рекла: да совјетске жене неће заборавити жртве и разорене градове и да су совјетске жене у овом отаџбинском рату замениле мушкарце у ливницама правећи тенкове, у фабрикама, у пољопривреди радећи на тракторима и комбајнима. Њен говор је пропраћен бурним клицањем херојским совјетским женама, Црвеној армији, и другу Стаљину.

Данчева Цветана, поздрављајући конференцију у име бугарских жена рекла је да бугарски народ а нарочито бугарске жене желе да помогну борбу против фашизма и да помогну нашу поробљену земљу. Бугарске жене брину се за 10.000 југословенске деце која се налазе у Бугарској. Она је одушевљено и искрено поздрављена.

После тога упућени су телеграми: Маршалу Титу, Покрајинском комитету Комунистичке партије, Централном одбору АФЖ Југославије и Трећој армији.

После завршетка свечаног дела конференције жене су манифестовале улицама града маршалу Титу, Народно-ослободилачкој борби и братству и јединству жена Југославије.

Радни део конференције почео је после подне организационим рефератом, који је поднела Даус Анка. Она је истакла да су жене Сомборског округа постигле добре резултате у окупљању жена у народно-ослободилачки покрет и у помоћи нашој војсци. Поред тога жене су радиле на учвршћивању братства и јединства нашег народа и пружиле знатну помоћ народним властима. Што је кампања брања кукуруза успешно обављена знатна заслуга припада женама које су у великом броју у њој учествовале. Откако је формирана станица за трансфузију крви жене су се у великом броју јавиле за добровољне даваоце крви за рањене борце.

„Силну љубав коју осећамо према јуначким борцима Титове армије, те армије која из дана у дан постиже велике победе, најбоље ћемо изразити тако ако заједно са омладином и осталим народним масама створимо у позадини чврсту армију рада и у овој пролећној сетви постигнемо победу."

После реферата послат је телеграм женама Крајине. У дискусији која је после тога отворена говорила је на мађарском језику, Стипан Катица, у име антифашисткиња села Доросло̀ва. Између осталог рекла је: „Ми смо срећне што можемо да учествујемо равноправно у Народно-ослободилачком покрету и трудићемо се да то поверење оправдамо."

Између осталих говориле су Ухрик Катарина у име Словакиња и Јања и Павка у име жена Баваније. Све оне изразиле су љубав жена према народно-ослободилачком покрету а другарице из Баваније истакле су масовно учешће жена Баваније у акцијама за помоћ нашој војсци и фронту.

Гагрчин Љубица, мајка три сина, од којих су двојица изгубили животе у народно-ослободилачкој борби, позвала је све мајке да пошаљу своје синове у војску, јер се слобода не може добити без највећих жртава.

После завршене дискусије једногласно је изабран Окружни одбор АФЖ. У име изабраног одбора захвалила се и поздравила конференцију Грујић Даринка, позвавши све жене на ударнички рад.

Рад машинске станице у Сремској Митровици

Сремска Митровица, 18 априла. — Машинска станица у Срезу сремскомитровачком основана је још 7 септембра прошле године, дакле у време док су се фашисти још налазили у Митровици и Руми. Овом станицом су руководили прочелник пољопривредне комисије друг Васа Стефановић и члан Комисије друг Стеван Брњашевић.

На терену су се у то време налазила четири трактора, који су у почетку обављали косидбу и вршидбу, а затим припремали земљиште за јесењу сетву. Познато је са каквим су се тешкоћама борили трактористи за време када су фашисти стално покушавали да ометају рад на ослобођеној територији у Срему.

После ослобођења Митровице пришло је секцији још 6 трактора, који су за релативно кратко време поорали и засејали 250 катастарских јутара земље.

У ослобођеном граду приступило се одмах ширем организовању машинске станице. Организована је и радионица за поправку трактора. Уз помоћ прочелника Градске привредне комисије друга Јоце Радовановог добијен је материјал за поправку радионице коју су фашисти били оштетили. Друг Васа Десница дао је најпотребнији алат. Рад у радионици почео је 15 јануара ове године. За месец дана оспособљено је у њој 17 трактора. У раду на оспособљавању трактора истакли су се нарочито другови механичари Лука Вукотић, Андрија Бенчик, Љуба Шишић, Мита Ковачић, Васа Десница и Рада Михаиловић, а од тракториста Душан Рајић, Душан Раданов и Ђорђе Самарџија.

Рад на сетви почео је већ половином фебруара. Са 23 трактора поорано је за четири дана 420 јутара земље, која је засејана јечмом. После је била извесна пауза док није стигло гориво, а затим је рад опет настављен још већим темпом.

На два тронедељна курса оспособљено је 50 возача. На сваки трактор дође по један искусан, стари тракторист и по двојица са положеним тракторским течајем.

Тракторска радионица напредовала је у своме послу, благодарећи предузимљивости њеног шефа друга Воке Поповића.

Сви механичари и возачи организовали су се у синдикалну подружницу. Сваке недеље се одржавају састанци на којима се говори о унапређењу рада. Одржавају се такође и политички часови.

Делегација руске православне цркве посетила је Сремске Карловце

Сремски Карловци, 18 априла. — Јуче пре подне стигла је у Сремске Карловце делегација руске православне цркве на челу са епископом Кировградским и Одеским Сергијем. Са делегацијом дошли су и српски митрополит Јосиф, епископ Нектарије, Епископ Владимир и министар пољопривреде за Србију, прота Милан Смиљанић и др.

На улазу у град ученици гимназије и основне школе поздравили су делегацију одушевљеним поклицима великом маршалу Стаљину, маршалу Титу, Совјетском Савезу и сверуском патријарху. Пред зградом патријаршије хор Петроварадинске болнице отпевао је „Хеј Словени" и совјетску химну. Поздравну реч одржао је карловачки епископ. Епископ Сергије срдачно се захвалио и изразио жељу да дође до што скорије уништења фашизма и до жељеног мира.

Претставник народне власти Цвеја Мирић у својој поздравној речи рекао је између осталог: „Нека би овај величанствени дан за наше народе био почетак тесне сарадње српске и руске православне цркве."

У пратњи претставника власти делегација је разгледала унутрашњост Саборне цркве и видела је трагове разарања која су и овде оставили фашисти. Епископ Сергије у пратњи делегације посетио је Војну болницу и обишао рањенике. Поздрављајући их рекао је између осталог: „Ми смо са усхићењем пратили вашу херојску борбу и сада вам од свег срца желимо здравље и лепши живот."

Делегација руског и православног свештенства вратила се још истог дана у Београд.

Бугарски министар војске стигао је у Београд

Београд, 18 априла. — Данас је у 16 часова авионом стигао у Београд из Бугарске министар војске генерал-лајтнант Дамњан Велчев у пратњи генерал-мајора Томова, генерал-мајора Матева, генерал-мајора Костева. Они су свечано дочекани на земунском аеродрому од стране претставника Бугарске у Београду Тодорова, начелника југословенског генералштаба генерал-лајтнанта Арсе Јовановића, шефа кабинета претседништва владе Митра Бакића, министра саобраћаја Тодора Вујасиновића и др. (Танјуг)

МИНИСТРИ ТОДОР ВУЈАСИНОВИЋ, РОДОЉУБ ЧОЛАКОВИЋ, СУЛЕЈМАН ФИЛИПОВИЋ ВРАТИЛИ СУ СЕ ИЗ САРАЈЕВА

Београд, 18 априла. — Са пута из Сарајева вратили су се министри саобраћаја Тодор Вујасиновић, министар за Босну и Херцеговину Родољуб Чолаковић и министар шума Сулејман Филиповић. Они су били у Сарајеву да би на лицу места установили каква је помоћ оном народу најпотребнија. За време њиховог бављења у Сарајеву одржали су конференције са Србима, Хрватима и Муслиманима. (Танјуг)

Источни фронт

Црвена армија ломи отпор на свим отсецима фронта

Наставља се чишћење луке Пилау — На разним секторима фронта заузето и ослобођено преко 60 насеља

У току 17 априла маршал Стаљин упутио је дневну заповест маршалу Малиновском поводом заузећа центра петролејског подручја Аустрије, града Цистердорфа. У свом даљњем напредовању на полуострву Земланд, трупе Трећег белоруског фронта заузеле су град и пристаниште Фишхаузен и више насељених места. Трупе фронта у Аустрији и Чехословачкој заузеле су преко 60 насељених места.

ИЗВЕШТАЈ СОВИНФОРМБИРОА ЗА 18 АПРИЛ

У току 18 априла трупе Трећег белоруског фронта наставиле су борбе за уништење остатака немачких трупа одбачених у подручју луке Пилау. У борбама 18 априла трупе фронта заробиле су 8730 немачких војника и официра и запленили следеће трофеје: тенкова и моторизованих топова 80, оклопљених транспортера 69, пољских топова 544, минобацача 416, митраљеза 4000. Међу заробљенима налази се и командант 28. немачке пешадиске дивизије пуковник Темпелхоф.

Југозападно и јужно од града Ратибора трупе Четвртог украјинског фронта са борбама су заузеле преко 30 насељених места, међу њима крупна насељена места: Бургфелд, Пиуч, Олжихов, Треврже, Забрже, Доња Бенешова, Богуславице, Рогув.

На територији Чехословачке трупе Другог украјинског фронта заузеле су град Иванчице и места Влацов, Милотице, Клобоуки, Житлеховице, Сировиц, Мелечан, Медлов, Слови.

Северно од Беча трупе заузеле су на територији Аустрије град Мистелбах и насељена места: Рабенсбург, Хаинисбург, Винштајн, Германсдорф, Мулмансдорф, Рукерсдорф и железничку станицу Улих.

На другим отсецима фронта локалне борбе и извидничка делатност.

У току 17 априла на свим фронтовима онеспособљено је и уништено 9[illegible] немачких тенкова и моторизованих топова.

У ваздушним борбама и ватром противавионске артилерије оборено је 90 непријатељских авиона. (ТАСС)

УПУЋЕНА ЈЕ СПЕЦИЈАЛНА ПОРУКА СТАНОВНИЦИМА БЕРЛИНА

Москва, 18 априла. — Синоћ је објављен следећи апел Берлинцима „Берлинци, ваша је дужност да спречите битку за Берлин. Ваша је дужност да се борите против нациста не само да спасете своје жене и децу већ и да овим збаците нацистичку срамоту са вас. Ви имате оружје и многи ће војници вама помоћи (ТАСС)

ПРЕТСТАВНИЦИ ПОЉСКОГ СИНДИКАТА У МОСКВИ

Москва, 18 априла. — На дан 17 априла стигла је делегација пољског синдиката у Совјетски Савез. Секретар централне управе пољских синдиката друг Виташевски је поводом свог доласка у Москву изјавио, да још много има да се уради после одласка немачких освајача из земље. У новембру месецу прошле године одржана је конференција у Лублину, где је изабрана централна пољска синдикална комисија, која управља пољским синдикалним покретом, у који су увршћени радници и намештеници великих индустрија. Пред радништво је постављено питање запослења немачких радних снага у земљи, на послу обнове земље. Радници су изјавили да Немци морају обновити све оно, што су порушили.

Западни фронт

Американци продрли у Чехословачку

У Немачкој су освојени градови Магдебург, Цвикау, Вердау, Ерланген и Ротенбург — Уличне борбе у Бремену

Током 17 априла напредујући 42 километра са североистока, савезничке трупе ушле су у Нирнберг. У непрекидном напредовању савезничке армије заузеле су Котен, Месебург, Колдиц, Алтенбург, Ингелсберг и више насељених места. Само у току 15 априла на Западу заробљено је 66.767 немачких војника и официра.

НАЈНОВИЈЕ НАПРЕДОВАЊЕ САВЕЗНИКА

Лондон, 18 априла. — Масе савезничких тенкова надиру према истоку у централну Немачку према немачким трупама, које се супротстављају совјетским трупама. Пета америчка дивизија ушла је источно предграђе Нирнберга. Трупе Седме америчке армије напредују према Аустрији. Трећа армија у свом великом напредовању заузела је место Плауе близу Чешке границе, те ће вероватно данас прећи чешку границу. Лајпциг је са својим гарнизоном од 30.000 војника и официра потпуно опкољен, а јединице Прве армије продрле су у његова источна предграђа. Америчке трупе у напредовању према истоку од Лајпцига, налазе се 50 км. од Дрездена и 130 км. од трупа маршала Коњева на реци Најси.

Јуче су савезнички бомбардери напали Магдебург, главно немачко упориште на реци Лаби западно од Берлина. Американци су започели општи напад на овај град. На северу, пошто су савезничке трупе напредовале даљих 25 км. стигле су до 40 км. од Хамбурга. Док јединице 53 америчке дивизије угрожавају овај град, друге јединице заузеле су једно место 30 км југоисточно од Бремена. У Холандији савезничке трупе потискују Немце према Амстердаму. Немци су отворили бране јужно од Зојдерског Језера тако да су велике површине земље поплављене. (Рајтер)

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ СА ЗАПАДНОГ ФРОНТА

Према задњим извештајима са западног фронта очишћен је град Магдбург на реци Елби. Трупе Треће америчке армије под командом генерала Патона ушле су данас у Чехословачку на баварско-чешкој граници код града Аша. Савезничке снаге, које оперишу у Саксонији освојиле су градове Цвикау и Вердау. Ма да су савезничке снаге у непосредној близини Кемница, командант града је ипак одбио услове капитулације. Трупе Треће америчке армије, заобишавши Кемниц напредују према Дрездену.

У Баварској су освојени градови Ерланген и Ротенбург. У Нирнбергу се још увек воде уличне борбе. Настављају се борбе у предграђима Бремена.

НЕМАЧКИ РАДИО ПРИЗНАЈЕ ДА НЕМА ВИШЕ ЗАПАДНОГ ФРОНТА

Лондон, 18 априла. — Немачки радио је објавио, да је немачки западни фронт престао да постоји. Може се говорити само о секторима а то су: Баварски, Чешки, Северо-италијански и Рурска област. Један од ових сектора т. ј. Рурску област савезничке трупе смањиле су за време од две недеље на двадесети део и заробиле 267.000 војника и официра.

Чишћење опкољених Немаца код ушћа реке Жиронде код Бордоа приближава се своме крају. На том сектору заробљено је 6.000 немачких војника и официра.

За првих 16 дана априла месеца ове године заробљено је на западном фронту 750.000 немачких војника и официра, док се је број заробљеника од инвазије у Нормандији па до данашњих дана попео на цифру од 2,055.000 војника и официра.

Дописник при Првој америчкој армији описује предају немачких трупа у џепу Рурске области. Он каже да су путеви били пуни немачких возила. Немци су бацали оружје и у сопственим камионима, тенковима и другим превозним средствима ишли у заробљеништво. Он тврди да је то до сада највећа масовна предаја Немаца.

Британски тешки бомбардери напали су јуче рано ујутру област Хамбурга и крајеве источно од Нирнберга. Прошле ноћи британски москито апарати напали су поново Берлин. Јуче су савезничке армије на западу имале око 5.000 појединачних летова над Немачком и над бојиштима. Оне су потпомагале совјетске трупе на источном фронту и уништиле у току месеца априла око 4.000 непријатељских апарата, док су савезнички губици износили 508 авиона. (Рајтер)

У ЗАПАДНОЈ НЕМАЧКОЈ ОСЛОБОЂЕНИ СУ РАТНИ ЗАРОБЉЕНИЦИ ИЗ ДВА ЛОГОРА

Лондон, 18 априла. — Савезничке трупе у своме напредовању ослободиле су два заробљеничка логора. Из Сталага 11 Б. ослобођено је 268 Француза, 268 Белгијанаца, 460 Југословена, 1803 Руса, 1805 Италијана и 89 Холанђана. У једном другом логору ослобођено је 1221 Југословена, 281 Француза, 1809 Руса, 5 Италијана и 58 Белгијанаца. Најстарији у овом логору био је један руски генерал. (Рајтер)

Коментатор „ТАСС"-а о ситуацији на западном фронту

Москва, 18 априла. — Коментатор ТАСС-а И. Глотов у своме последњем међународном прегледу каже следеће о ситуацији на западном фронту:

На совјетско-немачком фронту хитеровци су сконцентрисали своје главне снаге и дају жесток отпор Црвеној армији. У исто време наши савезници, не наилазећи на неки озбиљан отпор, скоро без икаквих препрека надиру сада у дубину немачке територије. Дописници англо-америчке штампе јављају да у сусрет напредујућим савезничким трупама иду Немци „који траже коме би се могли предати". Лондонски радио доноси вест да преко 3.000 савезничких тенкова не наилазећи на отпор, продиру у центар Немачке.

Лондонски „Тајмс" правилно примећује да је стање на истоку, где се Немци као и пре боре у организованим армијама, изненађујући контраст држању Немаца на западу.

Хитеровци сада чине све да би спасли своју фашистичку партију, прикрили у илегалности њене главне кадрове, створили широку мрежу агентура у иностранству и очували своје капитале. Они рачунају на неки послератни раздор у редовима Савезника и стога се Гебелс недавно изразио „да треба почети испочетка". Баш зато је потребно знати ово: **што је ближа победа над немачким освајачима тим већа мора да буде опрезност слободољубивих народа.** Само нови снажни ударци по непријатељу, само неуморна опрезност могу до краја поразити хитлеровску Немачку, открити и искоренити фашистичко гнездо у ма коме кутку земаљске кугле. (ТАСС)

БОМБАРДОВАЊЕ ГЛАВНОГ СТАНА ГЕСТАПОА У ДАНСКОЈ

Лондон, 18 априла. — Јуче су британски авиони москито извршили успешан напад на главни стан немачког Гестапоа на великом острву Фину. Док су једни авиони нападали један други авион снимао је сам ток бомбардовања. Ова бомбардовања имају за циљ потпомагање данских патриота у борби против окупатора. (Рајтер)

У Холандији је отпочела трка између канадских снага које напредују према западу са поплавом из Зојдерског Језера. (Рајтер)

НАГЛО РАСУЛО НЕМАЧКИХ ТРУПА ПРЕД БОЛОЊОМ

Лондон, 18 априла. — Дописник са италијанског ратишта јавља о наглом растројству немачких трупа пред Болоњом и о њиховом повлачењу на свим секторима осим на источном крилу. Осма америчка армија прешла је преко канала Марино. Пољске јединице налазе се 19 км. удаљене од Болоње. На западном сектору америчке снаге су 27 км удаљене од Специје.

Изјава претседника САД-а г. Трумана

Вашингтон, 18 априла. — Нови претседник САД-а г. Труман је изјавио да би желео састанак са г. Черчилом, Стаљином, генералисимом Чанг Кај Шеком и Де Голом.

ИЗЈАВА ПОТПРЕТСЕДНИКА БРИТАНСКЕ ВЛАДЕ Г. АТЛИ-А

Лондон, 18 априла. — Потпретседник британске владе г. Атли, који ће такође учествовати на конференцији у Сан Франциску изјавио је поводом претстојећег састанка у Сан Франциску потребу успостављања организације светске безбедности, указајући на ваздушни рат и ракетне бомбе, те је нагласио какве би нас невоље снашле у идућем рату.

Апеловао је да народ буде мудрији да поједине спорове решава компромисно да не би дошло до истих грешака као у прошлости. Нагласио је потребу образовања савеза великих сила за очување мира у свету, потребу образовања јаких војски које би могле заједнички ступити у акцију (Рајтер)

ЧЕХОСЛОВАЧКИ ДЕЛЕГАТ КОНТРОЛНЕ КОМИСИЈЕ У БУДИМПЕШТИ

Лондон, 18 априла. — Дипломатски сарадник „Рајтера" јавља да је привремена чехословачка влада именовала г. Данилова за делегата чехословачке владе при комисији за надзор за извршавање услова примирја Мађарске у Будимпешти.

ТРИ ГРЧКЕ СТРАНКЕ ПОДУПИРУ ВЛАДУ АДМИРАЛА ВУЛГАРИСА

Атина, 18 априла. — Три грчке странке су изјавиле да ће потпомагати ванпартиску владу адмирала Вулгариса и то либерална странка, напредна и војалистичко-народна странка. Вођа либералне странке Сотурис је изјавио да ће његова странка потпомагати ванпартијску владу Вулгариса до дана када буду могући избори и плебисцит. (Рајтер)

Саопштење Врховне комисије за повлачење и замену новчаница

I

На основу става трећег члана 7 Закона о повлачењу и замени окупациских новчаница од 5 априла 1945 године, Врховна комисија за повлачење и замену новчаница прописује следеће:

Подношење новчаница за туђ рачун није дозвољено. Изузеци од овога су следећи:

1) болест сопственика новчаница, што се има доказати лекарским уверењем; у томе случају заступник болесног сопственика новчаница поднеће и његову легитимацију ради убележавања ознаке да је замена извршена;

2) становници удаљенијих села могу положити и новчанице које припадају и другим лицима из истог села, а по списку у коме имају бити назначени износи и лица која преко другог подносе новчанице на замену; овај списак мора бити оверен од сеоског народно-ослободилачког одбора и њему имају бити приложене легитимације, односно објаве сопственика ради убележавања ознаке да је замена извршена;

3) службеници свих народних власти, као и службеници и радници запослени код приватних фирми и предузећа и других установа могу подносити новчанице у сврху замене преко својих надлештава, односно фирми, предузећа и установа у којима су запослени; замена новчаница овим лицима вршиће се, преко овлашћених лица, по списку који има бити оверен од стране надлештва, фирме, предузећа или установе и коме поред новчаница имају бити приложене и легитимације сопственика ради убележавања ознаке да је замена извршена.

У случају подношења по списку новчаница (ставови 2 и 3 овог прописа) које нису законско средство плаћања нити су са њим изједначене и које се према пропису члана 3 Закона о повлачењу и замени окупациских новчаница повлаче уз издавања потврда, сопственици новчаница имају на посебном акту дати изјаву о начину стицања тих новчаница.

Правна лица вршиће подношење новчаница преко особа које ће за то овластити. Изјаву о начину стицања, која се даје приликом подношења новчаница које нису законско средство плаћања нити су са њим изједначене, потписују на пропратном акту у име правног лица особе, које су овлашћене да то правно лице пуноважно обавезују.

Са приватним депозитима у новчаницама, који се чувају у ефективном новцу, има се поступити као и са сваком другом готовином у приватном поседу. Подношење ових новчаница на замену има извршити установа код које се новчанице чувају у депозиту, а за рачун и у име сопственика депозита.

II

Врховна комисија за повлачење и замену новчаница овим уједно обавештава становништво да се на замену неће примати новчанице које су оштећене преко четвртине, тј. замењиваће се као целе само оне оштећене новчанице од којих се ради замене подноси део већи од три четвртине.

Новчанице које се подносе на замену имају претходно бити сређене по врстама окупациских новчаница (одвојено динарске новчанице, одвојено новчанице лева, одвојено новчанице пенге итд.), апоенима (одвојено хиљадарке, одвојено петстотинарке, одвојено стотинарке итд.) и издањима (новчанице од 50.— динара издања 1 август 1941, одвојено од новчаница од 50.— динара издања 1 мај 1942, новчанице од 500.— лева издања 1929, одвојено од новчаница од 500.— лева издања 1942 итд.). Новчанице исте врсте, истог апоена и истог издања, које се подносе у износима већим од 100 комада, имају бити везане у свежње од по 100 комада.

III

Сва државна надлештва подносиће на замену окупациске новчанице код истих места замене, код којих се врши замена и осталом становништву, уколико надлежне Главне комисије не одреде посебна места замене за ова надлештва. Државна надлештва дужна су да местима замене поднесу све врсте окупациских новчаница. Ова надлештва подносиће на замену само своју сопствену готовину. Под сопственом готовином подразумева се сав готов новац који је својина тих надлештава, затечен у њиховим благајнама на дан предаје новчаница органима замене, надлежним за њихово подручје. Ова надлештва подносиће органима замене новчанице уз службени акт старешине надлештва, у коме се има назначити износ који се предаје у сврху замене, са изјавом да је сав тај новац својина дотичног надлештва. У овом акту има бити назначено и име особе која ће за надлештво поднети новчанице на замену.

IV

Једно лице може поднети на замену новчанице свега једаред.

Легитимисање подносилаца новчаница, предвиђено чланом 6 Закона о повлачењу и замени окупациских новчаница може се вршити једино легитимацијама издатим од народних власти, а уколико ове у појединим крајевима нису још издате, објавама издатим од народно-ослободилачких одбора у ту сврху (Службени лист бр. 13 од 16 марта 1945 године, распис Повереника унутрашњих послова број 345 од 5 марта 1945 године). Народно-ослободилачки одбори имају издавати објаве само лицима која још нису добила легитимације, водећи при томе рачуна да се објава сме издати само оном члану породице, који ће за целу породицу поднети новчанице на замену. Народно-ослободилачки одбори дужни су о свим издатим објавама водити тачну евиденцију.

13 априла 1945 године.

Претседник Врховне комисије,
Лавослав Допиншек

Решење о важењу окупацијских новчаница на одређеним територијама

У јучерашњем „Службеном листу“ објављено је решење о важењу окупационих новчаница као законског средства плаћања на одређеним територијама, које међу осталим, предвиђа:

Да се на целокупном подручју мађарске пенге — на територији Бачке и Барање — имају сматрати законским средством плаћања осим новчаница мађарске пенге и новчанице српског динара.

Да се на територији срезова: Земунског, Сремско-митровачког, Старо-пазовачког, Сремско-карловачког, Румског Иришког, Илочког и Шидског имају сматрати законским средством плаћања осим новчаница хрватске куне и новчанице српског динара.

Ово решење ступило је на снагу 17 априла.

Радници и намештеници предузећа „Змај“ у Земуну дали су у једној недељи 1700 прековремених радних часова за нашу војску

Земун, 18 априла. — Сазнање, да се само исправним радом и бескомпромисном борбом против окупатора и његових слугу, против реакције, најбоље служи интересима народа, идеји слободе и правде, руководи раднике и намештенике предузећа „Змај“.

Од ослобођења радници и намештеници „Змаја“ раде неуморно и тихо. Оспособљавање зграда и болница у којима су прихваћени и неговани наши рањеници, ослободиоци Србије, Београда и Срема, великим делом њихова је заслуга. Радећи ове послове они су знали да њихово порушено предузеће треба најхитније поправити и ставити у погон. Зато су истовремено вршене оправке фабричких зграда, инсталација и монтажа машина. Тако се већ крајем новембра почело са ширим производним задацима за потребе фронта и позадине. Ових дана ће моћне дизалице од 100 и 200 тона носивости израђене у предузећу да подижу мостове да би спојили наше покрајине и наше народе. Ових ће дана кола израђена у предузећу возити храну нашој војсци и нашим пострадалим крајевима.

На иницијативу инжењера Милутиновића а уз потпору Цигића, Мишкелића, Ивана Вузема и свих осталих радника и намештеника, нарочито оних из одбора ЈНОФ-а и синдикалног одбора, предузеће је оспособљено поред ранијих још и за друге производне задатке. Сада се у једном празном хангару, где пре 40 дана није било ничега, налази комплетна машинска и коларска радионица. Машине те радионице лежале су четири месеца у рушевинама и тек заслугом радника и намештеника „Змаја“ оне су пренете, очишћене и поправљене и сада служе пуним капацитетом.

Да би убрзали испоруке и помогли Југословенској армији радници и намештеници у току ударне недеље радили су по два и по сата више сваког дана. Они су те недеље дали 1.700 радних часова више радећи на поруџбинама Југословенској армији. За време ударничког рада директор предузећа радио је заједно са ковачима, шеф фабрикације са заваривачима, дактилографкиње са лимарима, благајница са помоћним радницима, делегат са помоћним носачима. Они су се за остварање истог циља нашли на истом послу и тако манифестовали јединство и слогу у изградњи наше нове демократске Југославије.

Ударничким радом нарочито су се истакли и повећали производњу према предратној, у столарској радионици: Алексић Димитрије, Антоновић Борисав, Николић Бранко, Филиповић Јован, Вузем Фрања, Хуберт Антун и Јовановић Јован; у машинској радионици: Травица Душан, Шутић Слободан, Марјановић Светислав, Јејина Борислав, Лочен Матија ст. и Лукић Матија; у тапацирерској радионици: Николић Димитрије и Јерена Бојана; у фарбарској радионици: Тодоровић Божидар; у монтажи: Сантовац Јован, Пијекни Фрања и Опачек Виктор; у ковачници: Жигић Лазар и Пурета Иван; у машинско-столарској радионици: Ухл Јанко и Гаус Матија.

Демократски избори месног НОО у Силбашу

На изборима је учествовало 91.4% гласача

Силбаш, 18 априла. — У Силбашу су спроведени избори за Месни НОО. На реонским конференцијама народ је изабрао за свако одборничко место по три кандидата. Сутрадан је народ, схватајући велики значај избора узео масовног учешћа у изборима тајним гласањем. Људи, жене и омладина су са великом озбиљношћу приступали гласачким местима. Од укупног броја гласача гласало је 91.4%, а од 1.407 гласова у месту, одбор претставља 1.020 гласова.

Нови месни НОО је уведен у дужност после свечане конференције ЈНОФ-а на којој је секретар Среског ЈНОФ-а поднео реферат о политичкој ситуацији и главним задацима који се данас постављају пред наш народ пред становништво Силбаша и пред новоизабрани НОО.

После тога је цела конференција одушевљено поздравила изјаву ГНООВ-а о прикључењу Аутономне Војводине Федералној Србији, и уз бурно клицање нашој Армији, демократској власти и другу Титу, манифестовала уверење да ће на тај начин у пуној мери бити очуване и учвршћене све демократске и слободарске тековине народно-ослободилачке борбе. Након конференције је упућен поздравни телеграм ГНООВ-у у коме становници Силбаша поздрављају његову изјаву и обећавају да ће од сада дати још већу подршку демократској државној власти и напрегнути све снаге да обраде сваки комад земље.

Конференција је демонстрирала противу фашистичке Италије поводом бомбе и демонстрација у Риму, захтевајући кажњавање фашистичких злочинаца и признавање права Истре и Горице да се припоје новој Југославији

Жене Срема раде ударнички у сетви

Рума, 18 априла. — Жене Срема разумеле су проблем сетве и приступиле су озбиљно томе послу улажући све своје снаге да уз помоћ омладине и осталих што више ураде и што више засеју.

Има безброј примера како раде жене Срема. Мица Стојанић из Прхова узорала је за 10 дана 9 јутара земље и посејала 7 јутара јечмом и сочивом.

„ТИТОВИ ПИОНИРИ“

Дечје јасле у Петровграду су међу најбољима у Војводини

Петровград, 18 априла. — „Титови пионири“ — такав назив носе дечје јасле у Петровграду. То је дело I реона АФЖ и понос свих жена — антифашисткиња Петровграда. Овде дечје јасле су једне од најуређенијих и најбоље опремљених у целој Војводини. Зграда са лепим светлим просторијама, пространим двориштем, великом баштом и цветњаком, купатилом и водоводом идеално је место за децу.

Деца за време игре.

Све то сада стоји на расположењу деци радничких родитеља I реона.

Много је напора и труда требало уложити да се дом доведе у садашње стање. Кућа је била прилично запуштена и прљава а намештај развучен или изломљен. Жене I реона, а нарочито стари Ђира и Јованка Козаров, садашњи управници дома, уложили су све своје снаге да се дом што пре уреди и оспособи. Они су радили 2 месеца бесплатно само да што пре омогуће радницима I реона несметан рад у фабрици, а њиховој деци безбрижан и удобан живот у дому.

У дом су се примила најпре деца од две до седам година а сада се примају и старија. За сад долази у дом свакодневно просечно 18 деце. Неке мајке још увек се боје да ће њихова деца у дому остати гладна и без надзора и оне их радије закључавају код куће или остављају такорећи на улици уместо да их доведу у дом.

„Титови пионири“ љубимци су целог града. Имају обилну и одличну храну, купају се, а рубље и одела им се перу и чисте. Иако живе у изобиљу, о чему се стара АФЖ I реона, деца добијају стално поклоне. Ових дана Војна болница поклонила је деци свињу тешку 300 кг. Окружни одбор ЈНОФ-а дао је 71 ком. рубља и одела, а Команда места 20 пари живине и 100 комада јаја.

„Титови пионири“ неће остати усамљени. У Петровграду ће ускоро сваки реон имати своје дечје јасле.

По трагу скорашњих великих победа у Срему

Илочка тврђава, као израсла над Дунавом, блиставим од сунца, означавала је први почетак нашег путовања. На бачкој страни виделе су се већ прве последице пробијеног и потученог непријатељског фронта: избеглице су у реду чекале на скелу, на повратак кућама. На колицима која су сами начинили вукли су преостало своје добро, већином дуње и јастуке. Ситна деца, старци, по који човек. Они су из Ловаса — жаришта борбе на сектору преко којег ће нас водити пут. Један од њих, петнаестогодишњи дечак који је у Бачкој постао тракториста, размишља и прича како ће код куће оправљати тракторе и орати. Зашто би га иначе срез звао?

У Илок смо ушли између зграда које су се, без крова и прозора, виделе већ са бачке стране. У месту су по где-где остали трагови борби, прозори претворени у пушкарнице, трагови погодака, испрваљивани зидови, али оно је живо и у покрету. Све до пре неколико дана Илок се налазио близу фронта који је сад прегажен и одбачен. Данас је он већ у позадини. Само понеке улице показују још остатке и трагове војске која се ту задржавала или пролазила. Људи су, чинило ми се, још увек у истој журби коју је изазивала близина фронта, па им је сада можда некако празно. Одједном примећују оно чега за њих потле као да и није било: лепо време, разлистало дрвеће, тишину. Зато и изгледа сад код њих помало свечано и као да се сви, за час, одмарају.

Добили смо обавештења да је пролаз за Вуковар слободан и да најближи пут до њега води преко Шаренграда, Мохова, Опатовца и Сотина. Фронт, или оно што се подразумева под тим у најужем смислу речи, оно што људи једино таквим и сматрају — ровови — текао је одмах иза Шаренграда, пред Моховом. Разуме се, на томе сектору. Пут је ослобођен од мина, саобраћај је већ успостављен — може се ићи.

ПУТ ЗА ФРОНТ

Аутомобил се пење и силази у долине. Пут води непрестано уз Дунав. Час смо високо изнад њега и гледамо са висине зелену бачку равницу посејану селима, час изгледа да ћемо полетети у њега. По цвећу и шумама нахватало се лако зеленило као згуснут ваздух. Расцветано воће.

Из Шаренграда излазимо пењући се по стрмом фрушкогорском путу, исеченом у дебели слој жуте земље. Село се показује у долини, читаво и настањено. Над њим, на брду, дижу се развалине града, и доле, у селу, дебели готски торањ самостаноке цркве чије су зграде, зидане у четвороуглу, барокно извијене. У блиској, младој садашњици прошлост се купа и зриће заједно с њом, једним новим животом. Овај се буди и ствара у борбама чији дубоки смисао на догледу самог ратишта одједном постаје гола и једина стварност.

На висоравни изнад Шаренграда одједном престају трагови људског рада на пољима. И испред и иза њега зеленела су се поља у ниском, меком житу. Овде су поља недирнута од ране прошле јесени, посивела и потавнела. На земљи има још остатака кукурузовине која труне, и то је једино. Ни дрвеће чак као да није кренуло, а по путу је земља измлевена у дубоку и ситну летњу прашину. Пут је изрован и издубен као да је њиме текла бујица, а из њега као огуљена ребра искачу гране које су возари бацали у јесење блато. Блатобранима ауто непрестано удара по стврднутим брежуљцима са стране, као да плови кроз земљу.

РОВОВИ

Наилазимо на прве ровове. То су наши. Они иду у неравној линији и започињу негде на самом почетку стрме обале, високо над Дунавом, а губе се у дубину Срема. Њихов пут бележи насути грудобран од ископане земље, већ заобљен од слегања и од ногу које су га газиле у јуришу. Затим, на 100 до 300 метара даље, друга линија ровова: непријатељски. Распознају се по другачијем систему, па и по начину копања, а најпре по положају степеница којима се у њих силази. Оне су, наиме, издубене у стражњем делу рова који је окренут према сопственој позадини. Али има и других знакова који одвајају наше положаје од фашистичких.

Овако како напуштени леже сада, наши ровови су чисти и некако пажљивије копани, ваљда да би се и у тој земљи начинило како тако подношљиво људско станиште. Затим, у њима такорећи ништа није заостало, никаквих заборављених ствари. У зидове или у нарочито за то ископани степеник утиснули су наши борци — извесно још док је земља била влажна од киша — зрна кукуруза, једно до другог, и исписали поклике нашем народном хероју и учитељу Титу. „Живео друг Тито!" „Живела демократска федеративна Југославија!" — писали су они у рову, пред положајем непријатеља, у опасности. Тада је била можда јесен или зима, дани када је маршал Тито говорио како ми ништа немамо осим голих руку и свести.

Пред Ортскомандом у Опатовцу.

Фашистички ровови су копани не са много пажње али, чини се, брзо, рукама дугогодишњих војника који су свуда ратовали, рукама вештим, али рекла би се, — уморним и безвољним. Зидови су им рапави, подница неједнака, немарно набацана земља, грудобран рони се унутра. Нарочито је карактеристично што тих њихових ровова има неколико линија. Две, једна за другом, даље опет једна, између Мохова и Опатовца једна, до Сотина једна. Линија иза линије, прихватни положаји. Али послужили су се само првом линијом. Друге су остале неупотребљене.

ЈУРИШ

По свему се види како је тешка битка, па се чак по много чему може мерити и њена жестина. Прва линија немачких ровова пуна је заборављених предмета. По дубини рова вуче се црвена жица њихове телефонске везе. Делови оружја, опреме, некакве кутије леже у земљи. Пред једном земуницом остале су недирнуте, послагане у реду, све порције и кутије са муницијом. На грудобранима и иза њих расута писма, фотографије, футроле од наочара, изгубљени бајонети, шлемови, шаторска крила. Њих је, одиста, разнео ветар наше офанзиве. Лако је замислити како су из тих ровова искакали и безобзирно бежали ти опробани војници са свих светских бојишта. Из првих положаја они су заиста побегли, па су одмах затим напустили и другу линију ровова, не додирнувши је, и почели се повлачити даље. Али њихова одбрана ту још није била пробијена.

Од првих положаја па до Вуковара фашисти су изградили своју одбрану у дубину, ослањајући се на систем ровова и на села дуж пута. Они су имали, на тај начин, Мохово, Опатовац и најзад Сотин, па тек онда сам Вуковар. Али они су веровали у снагу своје одбране у реченим селима, па са те стране сам Вуковар нису утврђивали као што су то чинили, једним ровом, у правцу Миклушеваца, или, бункерима и рововима, на обали Дунава према Бачкој. Главна одбрана им је лежала у селима.

МОХОВО

Али снага налета наших трупа била је толика да се фашисти нису могли зауставити у првоме селу, Моховy. Ово село они су већ дуго пљачкали. Кад су га наше трупе зимус привремено напустиле, повукла се с њима и већина становништва, као, уосталом, и из других села. Напуштене домове Немци су опљачкали и разорили. Скинули су кровове, врата, довратке, и грађу одвлачили на положај, а по кућама поразбијали и покидали што им је допало шака. Остатак су довршили сада у бежању. Порушили су мост преко потока у селу, али напредовање наших бораца нису зауставили. Наши су их већ ту почели цепати и разбијати у мање групе, које су заостајале, док им је главнина брзо напустила Мохово, скоро без људи, опустошено, без стоке. Иза њих је остала необрађена земља и румено и љубичасто цвеће што се осуло по вољњацима који су, у пустоши, мирисали.

БОРБА ЗА ОПАТОВАЦ

Даље иза Мохова, опет на висини, на платоу пред којим се простире Бачка, нова линија рова пресеца поља. Свакако су Немци хтели да је искористе.

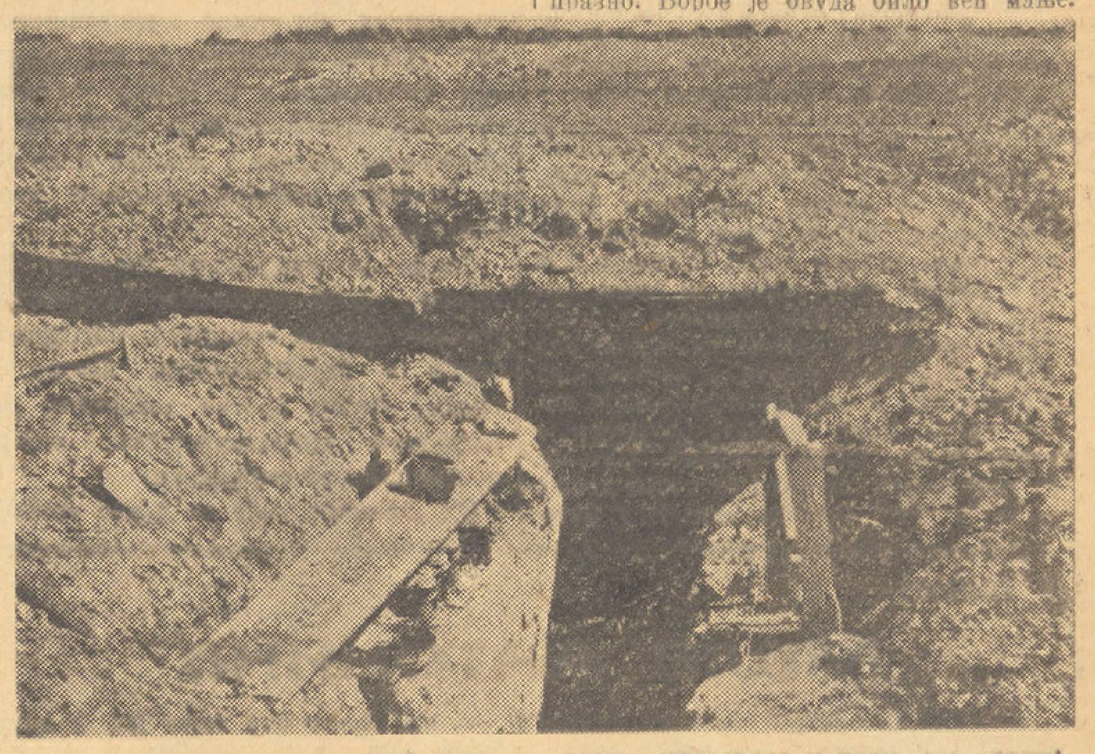

Пред једном земуницом остале су недирнуте, послагане у реду, све порције и кутије са муницијом.

Гране са великих дудова покрај пута сасецали су све до самог дебла да њима препрече пут нашим борцима. Нису стигли да то учине. Одрезане скоро до краја, гране су се преломиле под својом тежином, али су остале висећи и додирујући земљу као изломљени удови. На деблима се резана места беле као свеже ране. Требало их је довршити секирама. Тада су наишли наши. Опет фашисти беже. Прелазе и остављају још један ров, недирнут. Стижу пред Опатовац. Жута табла на пропланку крај пута казује име места.

Пред Опатовцем, претпоследњим местом до Вуковара, али већ иза изгубљеног рова. Немци су се решили на отпор. Не може се знати да ли су се они тек ту сакупили и како тако организовали, или их је неко натерао — но они су прихватили борбу. Да ли су хтели да зауставе наше?

Није им успело.

Од Шаренграда до Мохова лешева нема. Од Мохова све до иза рова пред Опатовцем ретко где који. Али ту, иза рова, пред улазом у селу, леже лешеви у гомилама. Испод порушеног дрвећа, у јендеку, на пољу поред пута — Немци. По један, по двојица, тројица, онако како их је захватала тешка ватра ослободиоца. Уништавали су их наши борци у буљуцима. Тамо леже осморица у сплету, као да их је уклонио један метак. Иста слика и у самом селу. И њега су хтели бранити, па су попадали око кућа као од једног јединог ударца. Пред зградом која је означена као месна команда њих десетак посејало је прилаз.

Онде где су хтели да пруже отпор налету наше војске, фашисти су без задржавања уништени.

ТЕНКОВИ И ТЕНКИСТИ

Наш ауто јури каменим путем за Сотин. Одједном, испред нас јако зујање мотора и прашина. Тенкови. Широки као друм, а из високе куполе окреће се — наш борац. На тенку војници. На окуци га некако престижемо и журимо даље. Али тада стижемо други тенк трећи...

Негде пред самим мостом један је стао због квара у мотору. И код нас је дефект, па се заустављамо. Прилазимо с поштовањем јакој и тешкој машини која се топом оштро устремила напред. Тенкисти су све сами младићи. Има их неколико, сваки из другог краја: Словенци, Босанци, Хрвати, два Србина из Бачке. Словенци говоре неки словенско-српско-хрватски језик, и сложно, подједнако умашћени и гарави прегледају своју машину. Причају да су били у борби око Ловаса, где је веле задобијено много плена. Обавештавају нас кратко и брзо.

— А, кад су Немци видели тенкове, почели су да дижу руке: готово!

Загрљени, радосни што су добили новине и што смо их сликали, другови и браћа, они се опраштају од нас и веру се поново у отворе свога тенка.

МИ СМО ПОБЕДИЛИ

Прошао је Сотин, шваписко место, сада празно. Борбе је овуда било већ мање. Наши борци прешли су преко њега у Вуковар у непрекинутом налету. Овде већ почиње територија коју су непријатељи наших народа — Немци и усташе— држали све до сад у својим рукама. Све смо ближе Вуковару, некадашњем тврдом фашистичком гнезду.

Сећам се тешког слома Југославије из априла четрдесет и прве. Силе које су тада мислиле да смо пред њима капитулирали — капитулирале су сада — све — пред нама. Ми смо победили.

Улазимо у Вуковар по подне. Свет је окупљен у центру: сахрањују два совјетска морнара чија су тела, окружена цвећем, изложена у сали велике каване. Транспаренти и заставе.

Са радозналошћу дочекан је наш аутомобил, и док сам се удаљио да сликам, другови су извадили новине и почели да их деле. Одједном је око њих стиска и отимање. Свако хоће да добије „Слободну Војводину", да види и чита своје. Људи гледају новине са сузама у очима.

Вуковар је до сада био отцепљен од тела рођене земље, а сад јој се враћа. Он је четири године тешко робовао.

Све што разбија осећање робовања добија неко веће и дубље значење од уобичајеног.

Бошко Петровић

Извршиоци гнусних фашистичких злочина у Чуругу и Старом Бечеју осуђени на смрт

Војни суд Војне области Војводине за Бачку и Барању донео је након одржаних претреса следеће пресуде:

1. Оптужени Зајак Андраш, кројач из Чуруга, крив је што је за време рације у Чуругу 1942 године у заједници са жандармима отерао у општину Бајшанског Мику и Туцаков Цвету, одакле су сви ови одведени на стрељање. Иза тога отишао је са војницима на салаш Доловац Катице, где је убио њеног оца Ненада Туцакова, браћу Триву, Војина, Милорада, једно мало дете, мајку Милицу и снаху Ленку рођену Тапавички. Но ни ово му није било доста. Он наставља са хапшењем Давидовац Петра, којег најпре премлаћује, затим спроводи у Топалов магазин, одакле га опет одводи на Тису и баца живог под лед. На сам Бадњи-дан упао је у кућу Рајков Саве, па је заједно са жандармима истерао све укућане у двориште, након чега су извршили претрес куће и опљачкали једно мушко одело, шест мушких кошуља, петнаест метара платна и шест марамица. Коначно, крив је што је 1941 и 1942 године као предводник „левенташа" у Чуругу васпитавао мађарску и српску омладину у злочиначком фашистичком духу.

2. Оптужени Целик Винце, радник из Чуруга, крив је што је за време рације у Чуругу, 1942 године помогао жандармерији у хапшењу и одвођењу Срба, у тзв. магазин за убијање, где су жртве мучене и убијане, а лешеви бацани у Тису. Тако је са једном патролом ухапсио Милић Мику и жену му Десанку, сина Живка, кћери Бранку, Ранку и Наду, и спровео их у поменути магазин, камс је још одвео Панков Лазу и Милицу, Андрић Славка и Срећков Здравка, као и још 40 непознатих људи, те су многи од ових мучени и потом убијени.

3. Оптужени Мадарас-Шипош Јожеф, радник из Чуруга, крив је што је 13 априла 1941 године, приликом уласка мађарске окупаторске војске у Чуруг, довео групу окупаторских војника у кућу Каленић Николе, рекавши војницима да у тој кући станују „четници" па су војници тада убили Каленић Николу, Милина Стеву и Чекић Миту, а тешко ранили Лазић Радивоја; што је 6 јануара 1942 године за време рације у Чуругу одвео жандаре у кућу Маре Суботичке, одакле су њеног оца Жарка Тапавицу одвели у магазин за убијање, где је овај на најзверскији начин убијен. Истог тог дана оптужени је дошао у стан Фрајд Фрићеша, захтевао од њега новац, па када је новац добио, он га је убио; коначно, што је у магазин за убијање одвео Ђирић Данила и Остојић Ивана са женом, обоје из Чуруга, те су ови тамо и убијени.

4. Оптужени Хелмер Бела, стрводер из Ст. Бечеја, крив је што је почетком јануара 1942 године, на десет дана пре крваве рације у Ст. Бечеју, учествовао са мађарском полицијом и агентима у убиству инж. Булата, Паје Шварца и др. Хаваши-а. Ове жртве су на зверски начин мучили, тукли батинама и кундацима, док нису пали полумртви на земљу, а затим су их секирама побили. Тако је и оптужени ударио секиром у главу онесвешћеног др. Хаваши-а, и убио га. Три дана после овога оптужени је поново учествовао са окупаторском жандармеријом, полицијом и агентима, у убиству Давидовац Милана, Бојковић Браће, Хорватски Данчике, Бошков Ђоке и још два непозната човека. И ове су жртве убијене на зверски начин. За време масовног покоља нашег народа, у рацији 1942 године у Ст. Бечеју, оптужени је активно учествовао са мађарском војском и жандармеријом. Већ први дана рације он се пожурио у хотел „Централ" где је помогао војсци при везивању похапшених Срба и Јевреја, и том приликом је скидао са њих боље одело одузимао им новац и накит. Из тог хотела жртве су одведене на Тису где је оптужени на њих пуцао из позајмљеног пиштоља и заједно са војском убијао невине грађане. И други дан рације оптужени није мировао. Чинио је исте злочине као и први дан с том разликом што на Тиси није убијао из пиштоља већ људе клао ножем.

Сва напред поменута лица Суд је као ратне злочинце и народне непријатеље осудио на казну смрти стрељањем, трајан губитак грађанске части и конфискацију имовине у корист НОФ-а.

5. Оптужени Собоња Ласло, земљопоседник из Суботице, крив је што је још за време бивше Југославије одржавао везе са повереницима мађарске контрашпијунаже, капетаном Бокор Золтаном и учитељем Веселовским, па је и сам вршио шпијунску службу, достављајући поменутима податке о одбранбеним војним мерама Југославије на северној граници; што је и након окупације ступио у службу капетана Бокор Золтана, који је био један од иницијатора и организатора масовних убистава наших људи у Краљевом Брегу и Хоргошу. За своје нарочите заслуге оптужени је добио од окупатора одликовање — „крст за заштиту нације" и великопродају дувана у Суботици, одакле је дуван продавао на црној берзи, а ускраћивао издавање дувана широм слојевима народа, ради чега га је суд осудио **на казну робије у трајању од осам година, на губитак грађанске части за време од десет година и на конфискацију 2/3 имовине у корист НОФ-а.**

Приредба наших заробљеника на Народном универзитету у Вршцу

Петровград, 18 априла (Тањуг) — Професор Београдског универзитета и књижевник Стеван Јаковљевић, претседник логорског антифашистичког одбора, прочитао је на Народном универзитету у Вршцу одломке из свог заробљеничког дневника о последњим данима у жицама и сусрет са Црвеном армијом, њиховим ослободиоцима.

Затим је публициста Новица Петровић, члан логорског антифашистичког одбора говорио о политичкој борби у заробљеничком логору. У тешкој борби против логорских реакционара антифишистички одбори су изашли као победници.

Од официра који се данас враћају у земљу 93% су Срби који су 20 година васпитавани у духу великосрпске реакције.

Међутим ти се официри после 4 године ропства враћају преображени као активисти народно-ослободилачког покрета са једном жељом да одмах приступе Југословенској армији

Културне приредбе у нашим јединицама

По готово свим јединицама наше Армије уметничке групе приредиле су велик број концерата и осталих културних приредаба. Уметничка екипа Пропагандног одељења III армије приредила је академију поводом прославе 27 марта у Белом Манастиру а Драмска секција дала је приредбу за војску у Дарди.

„Службени лист Војводине"

Према одлуци Главног Народно-ослободилачког одбора Војводине, под уредништвом изабраног редакционог одбора, у редовном повременом издању излазиће службени орган аутономне Војводине који ће се звати „Службени лист Војводине". У томе листу биће штампане све одлуке ГНОО-е и виших форума, са свима правилницима, упутствима и наређењима опште природе. Поред тога, у њему ће бити објављеване све објаве, конкурси, позиви и оглашења надлештава и установа из склопа народне управе од интереса за нормалан развитак и рад свих огранака народне власти у Војводини. Тако исто, у њему ће бити објављивани и сви огласи приватних установа и појединаца, који по својој природи спадају у ред службених публикација.

Лист ће бити достављан поштом свима надлештвима и установама месних, општинских, среских, окружних и обласних одбора, као и свима одељцима ГНООВ-е пренесеног самосталног делокруга, који ће га држати у претплати по службеној обавези. Приватним установама и појединцима лист ће бити достављан по поруџбини, а поједини примерци моћи ће се добијати по утврђеној цени у администрацији листа.

Уредништво и администрација листа се привремено налази у згради ГНООВ-а у бившој бановини, на другом спрату, у собама број 10 и 11. Претплата ће бити примана када се успостави редован поштански новчани саобраћај.

Месни, општински, сремски, окружни и обласни народни одбори, приватне установе и појединци могу већ сада слати Уредништву листа поштом све своје објаве, конкурсе и оглашења службене природе ради објављивања, а могу их предавати и непосредно Уредништву у његовим просторијама. Установе и органи народне власти биће задужени ценом за своје огласе у рачуновођству листа. Она ће се од њих наплатити поштом када поште буду примале новац на испоруку. Приватне установе и појединци треба своје огласе да шаљу преко надлежних одбора народне власти, са њиховим јемством да ће цена за оглас од оглашивача бити наплаћена и испослата администрацији листа када то допусте прилике.

★ **Помоћ породицама бораца Југословенске армије у Лесковачком срезу.** — До сада је породицама бораца као и породицама интернираних и погинулих родољуба издато у Лесковачком срезу 6,781.276 динара. Ова сума подељена је на 988 породица из целог среза. (Тањуг)

Ф. ПАНФЕРОВ

Мала Антонина

— Мала Антонина? — сав узбуђен питао је Левченко. — А где је она?

— Отпремљена је у болницу.

— Тако... морам тамо! И Левченко, блед, изађе из бункера.

*

Свршила је медицински факултет, била је лекар и имала већ 24 године, па су је ипак сви звали Мала Антонина. Па и растом била је средња. Не знам зашто, али сви без изузетка — био то комесар или обичан борац, па чак и ми који смо недавно дошли на фронт — звали су је Мала Антонина. Можда зато што је имала тако сићушне, жилаве руке и детињски осмејак? А можда зато што је била искрена и волела људе тако несебично како деца воле одрасле. Неразумљиво је било како да се за њу закачило то име, тим пре што је била потпуно самостална: дошла је на фронт и знала само лекарску теорију, а ту се ускоро претворила у популарног лектора, и за врло кратко време научила да управља аутомобилом. Занимљиво је да ватрено оружје никада није могла да савлада. Једном јој мајор Шилов поклони браунинг у кожној футроли

— Мала! Ви идете свуда, узмите ово за сваки случај.

Но браунинг у кожној футроли остао је да виси о зиду до њеног кревета. Истина да је прво вече она дуго и пажљиво загледала како се из њега пуца, али када јој је предложено да изађе на улицу и да опали, она је чврсто зажмурила и рекла:

— Не. Други пут. Могу још и да убијем кога.

— А кога? Ноћу? У ваздуху? Слепог миша? — наваљивао је лекар Иноћентије Гавриловић

— Но, а миш? И он хоће да живи.

— Смешни сте. На фронту, а бојите се да убије слепог миша.

Антонина, накрививши главу и гледајући у угао мало искривљених усана, брзо је проговорила:

— Дабоме! Смешна! А ви нисте смешни. Ви сте и за ручком у шлему.

— Опрезност је увек потребна. — Иноћентије Гавриловић је плануо. Он је имао једну слабост. Он се никада није растајао од шлема. За ручком у шлему на улици — у шлему, у болници — у шлему, па чак и када је полазио на починак, шлем му се налазио под узглављем. — Опрезност је увек потребна, — поновио је он и обема рукама прешао по лицу како би сакрио руменило и мисао: „Какво задиркивало; али чекај, вратићу ти ја".

И разговор се тада на томе свршио.

Данас се Иноћентије Гавриловић решио да остане при своме.

Ствар је у томе што су прекјуче Немци са брда Н. пуцали на пребивалиште болничког особља. На кући пребивалишта био је изложен црвени крст, и тај крст био је из далека видан. Немци су намерно пуцали на пребивалиште Неколико људи било је убијено, неколико осакаћено. А данас је команда одлучила да Немце одјури са брега.

— Значи и Мала Антонина ће у прве редове, то је сигурно. Али треба је задржати. Боље ћу поћи сам. А уосталом ја могу и да наредим. Та ја сам старији — размишљао је Иноћентије Гавриловић и ушао у просторију где је био смештен главни санитет и где се налазила Мала Антонина.

Она је била у своме углу, занимала се нечим и тихо певушила.

Иноћентије Гавриловић закашља. Хтеде да скине шлем, али није то урадио како би подвукао да је данас ситуација изванредно озбиљна, напета, па чак и опасна.

Антонина погледа из свога угла и гласно узвикну:

— Гле! Иноћентије Гавриловић! Скините шлем. Овде нико не бомбардује, пришла му је већ потпуно обучена са торбицом преко рамена.

— Наравно, — рече он и још више навуче шлем.

— Наравно? — погледа она упитно у њега.

— Наравно — можда и не — рече Иноћентије Гавриловић у страху да се такав разговор не отегне у бесконачност.

— Ви се данас, Иноћентије Гавриловићу, изражавате узвицима.

Он ништа није одговорио. Седео је и мислио: „Можда ја грешим што хоћу да је задржим овде?" Иноћентије Гавриловић, уопште, волео је сам себи да поставља питања и да на њих одговара. Он би их можда и даље постављао да она није стала на врата, спремна да напусти собу. — И без револвера? — отело му се. Не, немојте тако, на сваки начин га узмите.

И он сам закачио јој је револвер Закачио и у страху рече: — Та ви знате колико је наших другова јуче погинуло? Не само у пребивалишту, већ и тамо у првим редовима. Разумете ли ви да су ти јунаци почели да лове нашу браћу и тамо у првим редовима. Дивљаштво! Разумете? Ни у једном рату тако нечега није било. Разумете?

— Дабоме да разумем. Али морам ићи. Не могу да остављам рањенике на пољу.

Иноћентије Гавриловић се наоштри и нарочито грубо добаци:

— Изгледа да сте ви данас писали писмо мајци? Пазите, будите опрезнији, јер би писмо могло остати незавршено. — залупио је врата и изишао.

Тек што је Иноћентије Гавриловић отишао Антонина је из књиге извадила писмо мајци. „Мама. Мене овде сви воле. И ја хоћу да ти кажем..." — даље још није писала. Замислила се над писмом, живо јој се приказала стара мајка, тетка Груња, како су је сви звали. Затим је извадила фотографију, нежно помиловала малим прстом мајчину главу говорећи:

— Мамице! Какву седу косу имаш... можда... О не не,! — Одбацила је тужну мисао. Сетила се како ју је мајка испраћала и нежно се осмехнула. Ни плакала није док је тражила за ћерку место у вагону, намерно је гунђала и непрестано јој, ко зна зашто, поправљала капу. И тек када је воз већ кренуо, изненада, појавише јој се сузе.

Свега се Антонина сетила. — Мамице! — склонила је фотографију и напустила собу.

Ноћ је била тамна, тешка. С предњих линија чуле су се експлозије артиљеријског оружја и мина. Мине су

Саопштење машинским станицама и пољопривредницима

Пољопривредни отсек Окружног народно-ослободилачког одбора, Одељак за течно гориво и мазиво, који има задатак, да снабдева среске пољопривредне машинске станице на територији Окружног НОО Нови Сад (што вреди уколико се даје гориво и за територију другог Окружног НОО) са погонским материјалом, ставља заинтересованима следеће до знања:

Заинтересовани у погледу њихових потреба материјала, као и за потребна упутства у вези са пољопривредом, погонском и покретном снагом (бензин, уље, товот маст итд.) да се обрате на централну канцеларију Пољопривредног отсека Окружног НОО-а Одељак за течно гориво и мазиво, Нови Сад, Трифковићев трг бр. 5, Тел. 23-91 (раније локал фирме Шел д. д.).

Требовања на основу којих ће се издати тражена горива или мазиво, имају се исказати у кг-у и то у односу потрошње машина за које се треба гориво и мазиво. Например на 100 кг-а горивог материјала 3—5% моторног уља или на један трактор 1 кг товот масти. Уколико поједини месни НОО-и шаљу људе по гориво морају имати налог своје среске пољопривредне машинске станице. На тражени материјал има се за аконтацију подвозних трошкова положити по кг-у Дин. 10.—

Уједно скрећемо пажњу горе споменутима, да за тражени материјал доставе потребну и исправну амбалажу (бурад са затварачем и заптивачем, канте итд.), јер овај одељак са истом не располаже. Осим тога се умољавају исти, уколико поседују празна бурад било у исправном или неисправном стању, или ако знају да се таква налазе код приватних лица у њиховом месту, да исте упуте вагонима или другим превозним средствима на адресу овог одељка.

Личанке за руске рањенике

Суботица, 18 априла. — Ових дана је посетила руске болнице у Суботици делегација Личанки из Горње Рогатице у Бачкој. Колонисткиње су донеле понуде руским рањеницима у знак захвалности што су учествовали у ослобођењу Југославије. Личанке су затим посетиле капетана Копилова, руског команданта града, који их је почастио и поделио им фотографије Стаљина и Тита. Личанке су после подне присуствовале биоскопској претстави.

Решавање станбене кризе у Новом Саду

„Слободна Војводина" је о станбеном питању у Новом Саду већ објавила један чланак. Овим од стране Централног станбеног уреда обавештавамо грађанство да криза још није прошла. Напротив, она се све више испољава. Многе странке сасвим отворено траже избацивање из станова неких грађана, да би се затим у исте станове оне уселиле. Заоштреност је толика, да су људи скоро изгубили обзир један према другоме.

Криза је настала услед тога, што је велики број зграда оштећен од бомбардовања и није више за становање: што је исто тако велики број зграда заузет за потребе наше, руске и бугарске војске и што је доста велики број зграда стављен на расположење многим установама и удружењима, којих у старом друштву није било. Један од најважнијих узрока кризе је и чињеница, да се у оном првом одушевљењу после ослобођења није довољно мислило на могућност наступања станбене кризе него су се станови великодушно давали свакоме ко их је тражио. Утврђено је да су се тада чиниле и многе неправилности. Због тога и има много случајева да неко заузима већи стан него што му према броју чланова породице припада. Нарочито истичемо да кризу повећава и околност, што многи кућевласници неће да издају своје празне станове. Једни се боје да им се кирија неће плаћати, другима је кирија и сувише ниска, трећи немају рачуна да изврше потребне оправке станова итд.

Да би се из ове кризе изашло, извршен је 18 маја о. г. попис станова и надлежност за додељивање станова пренесена је са рејона на нови Централни станбени уред. Пописом су прибављени многи драгоцени подаци, али попис није потпуно успео. Није успео стога, што сви пописивачи нису били довољно савесни и што се тиме омогућило многим асоцијалним грађанима, да дају неистинита и недовољна обавештења. Станбени уред је за Нови Сад сасвим нова установа те поред огромних општих потешкоћа, које имају сва друга надлештва (на пр. картотека се још није могла отштампати), он има и своје специјалне тешкоће, тешкоће установе која се рађа. Пошто је са тим тешкоћама Уред већ од првог дана свога постанка наследио станбену кризу, он још није достигао могућност да читав проблем станова ухвати у своје руке. Али се на остварењу тога циља ради врло упорно и врло енергично. Уред ће читавим проблемом овладати потпуно — у то се може слободно веровати. А уколико се Уред буде своме циљу више приближавао, утолико ће станбена криза све брже и брже опадати. Верујем, ако не наступе какве крупније непредвиђене промене, да ће у другој половини месеца маја, криза већ много попустити. **Отклониће се тиме што ће сви они који имају веће станове него што су им потребни, бити из њих уклоњени или ће примити некога у своје велике станове и што кућевласници неће имати могућности да притаје своје празне станове, а нити да запоседају веће станове него што су им потребни.**

У отклањању станбене кризе грађанство би Уреду могло врло користити. Пошто празних станова скоро нема, нико нека не подноси молбе за преселење из једног у други стан, па ма он други стан већ био нашао, јер се пресељавање из стана у стан не дозвољавају. **Празни станови су потребни за оне који немају никаквих станова. Сви они који имају веће станове него што су им потребни и они који су се уселили без одобрења власти или са неправилним одобрењима, треба да дођу у Уред и то јаве, да би се у њихове станове још неко пустио и да би се неправилности исправиле.**

Ако се овакви станари сами не пријаве, ми ћемо их убрзо открити, јер ми о њима имамо или ћемо прикупити податке, и они ће своје станове ипак морати уступити, али тада под притиском и у врло кратком року, док ће се према онима који се сами пријаве имати више обзира.

Са исправкама ових грешака већ се почело. Имена оних који буду нарочито упорни својим асоцијалним држањем биће објављена преко штампе, ради жигосања. Кућевласници не би требали да се боје издавања својих празних станова. Кирију мора плаћати свако, па и војна лица. Не треба се устезати ни ради тога што кирије нису у сразмери са другим ценама. И чиновничке плате нису у сразмери са другим ценама, а баш то је и доказ, да се та несразмера неће моћи дуго трпети. У случајевима када су потребне какве поправке станова увек се може наћи станара, који би се врло радо са кућевласницима о поправкама споразумео.

Уред стоји на становишту, да кућевласник од своје куће мора имати и прихода. Ово ће се питање регулисати и једним правилником. Кућевласници би требали да пријаве своје празне станове, а и заузете просторије које би могли отступити, издати постанарима. Уред ће њихова права увек поштовати. Али они кућевласници, који буду дозволили да сам Уред издаје њихове станове, сасвим разумљиво, не могу очекивати од Уреда много обзира.

И они грађани који траже станове треба да знају да сада у Новом Саду нема добрих станова који су празни. На свима становима који су још остали празни морају се пре усељења извршити мање или веће оправке. За ово се мора имати разумевања и не треба падати у очајање него узети онакве станове какви се могу добити. Напомиње се да нико не треба да чека решење поштом на поднету молбу.

Свако мора доћи по своје решење. Уред доноси решење само у присуству странке, а то зато да би са странком извидео и претресао све могућности, да је не би ради немогућности додељивања првобитно траженога стана одмах одбио.

Врло је важно и то да грађанство има поверења у наш рад. Нама је много стало до тога да народ осети да ми баш њему служимо. Свакоме ко сматра да је према њему учињена неправда дајемо широке могућности да наш рад контролише. Али и ми одсваког тражимо да има обзира и према другима. **Нико нека не тражи ни од кога никакве интервенције, јер оне не помажу.** Нарочито се неће дозволити никоме, — неки су већ покушали — да овај тешки положај грађана при налажењу и додељивању станова искоришћавају и да од тога стварају неку врсту професије.

Уред ће и без посредника свакоме излазити у сусрет и према свакоме бити праведан.

Др. Милан Новаков

Рад Народног универзитета у Бачком Петровцу

Бачки Петровац, 16 априла. — У суботу 14 априла увече на Народном универзитету одржао је говор др. Топалски, професор о значају синдиката. Он је истакао велики значај синдикалног покрета нарочито за радни народ, за раднике и сељаке код нас који ће у синдикалном покрету добити свог заштитника и најлакше сачувати интересе радног народа. После предавања одмах се уписало 250 чланова у синдикате.

потмуло прелетале преко Антонине и изгледало је да ће сваки час пасти на главу. Каткада су пролетеле ракете. Оне су се распрштавале у висини и падале, осветљавајући огромно пространство. Или би изненада пролетели светлећи меци. И ма да се све то одигравало у првим редовима, доносило смрт Антонина се заустави и са уживањем посматрала ту ноћну игру ватре и експлозија. Затим је потрчала по познатој стази и наскоро се нашла утврђењу мајора Шилова.

Мајор Шилов седео је за телефоном и давао неке — за Антонину потпуно неразумљиве — директиве. Час је звао „Волгу", час „Твер" и, ко зна зашто, „Париз". Прекинуо је телефонске разговоре и, окренувши се према Антонини, насмејао се:

— А! Мала! Дошла си? То је добро. На време си дошла, — погледао је на сат — кроз неколико минута почиње наступање. Идите тамо. Само не идите сами, поведите болничара Јашу. Он је ту у суседном утврђењу. Идите тамо.

Болничар Јаша био је млађи од Антонине. Пегав, оњуштеног носа, увек је говорио некако на свој начин. Кад би му се на пример нешто допало, он би рекао: „То је чак веома лепо, управо страшно".

Њих двоје провукли су се до јединице млађег поручника Јарцева. Кад је видео Антонину, Јарцев, увек опако сељачки ћутљев, па чак и груб, јавио је борцима: „Мала Антонина нам је дошла". Борци као да су се освежили и у души сваког од њих постало је радосније. Они су малу Антонину добро познавали. Она је често разговарала с њима и читала им новине.

Млађи поручник Јарцев, нешто о. кренувши батерију, погледа на сат. Било је тачно 12. Тада он дошапну Антонини:

—Останите овде. Не идите до шанца. Ја ћу дати команду. Устаде целим својим јуначким растом и узвикну: — За домовину, другови! Напред! — И први се баци према немачким рововима.

Крупним корацима, истуривши бајонете осветљене ракетним светлом, заглушујући околину гласним „ура", прескачући пањеве и јаруге, борци јурнуше на непријатељске ровове незадрживо као бујица.

Мала Антонина остала је на месту и чврсто стиснула руку на грудима, као омађијана, посматрала је јуриш борца.

Јаша јој је довикнуо:

— Рањеници!

Она потрча према Јаши који је већ превијао рањеног борца. Превијајући, он је полако, не журећи мрмљао: „Добро вуку Немце из јазбина, управо страшно".

Антонина стаде да му помаже. Њене ломне, ситне руке превијале су брижно и пажљиво.

А чета млађег поручника Јарцева, пошто је истерала Немце из утврђења, баци се на другу, па на трећу линију. „Ура" одјекивало је негде далеко, пригушено. За четом су ишли Јаша и Антонина. У послу, они ни опазили нису како се иза шуме појавила зора.

Поред бункера, извијајући се у мукама на земљи, викао је рањени Немац.

— Превијте га, — рекла је Антонина Јаши, а сама потрчала красноармејцу који је стењао.

Красноармејац је лежао у долини и старао се да се — као што раде сви рањеници у таквим случајевима — довуче до јаме, како би се тамо сакрио од изненадног напада. Антонина клекну и стаде брзо да му превија ногу коју му је метак прострелио. Борац је брзо проговорио поволошким наречјем, на „о", обухватајући је својим испрекиданим дахом.

— Ногу ми оставите, друже докторе. Без ноге више нисам становник. Радите како знате, само је оставите. Разумете, докторе?

— Та како не бих разумела. Какав становник без ноге — и нехотице подражавајући наречје на „о", одговорила је Антонина.

Борац се веома обрадовао што је одговорила на његовом наречју, и смешећи се прешао на „ти":

— А ти си потпуно наша, говориш као моја сестрица Марусја. Богами, баш наша.

— Богами, ваша и јесам. Када се рат заврши, на сваки начин морам доћи у ваше село.

Борац радосно климну главом.

У томе тренутку догоди се нешто чему се нико није надао. Недалеко од Антонине, из брижно замаскиране јаме у шипражју, извукао се немачки војник — подеран, прљав, већ давно небријан. Испочетка, он се правио као да је луд. Али одједном, он се испружи гледајући према Јаши, који је превијао рањеног Немца, баци бомбу на њега. Антонина је то запамтила за цео живот. Она је видела како је бомба бачена, како је Јашина рука одлетела баш као да је била привезана узицом, како је рањени Немац одлетео у страну и како се овај други Немац окренуо према њој поново замахнувши бомбом.

Антонина се баци напред крикнувши: „Ах, ниткове!" И већ је видела како је Немац пљеснуо рукама, баш као да штити лице од прашине и њишући се пао на земљу: метак борца који се неочекивано појавио иза њених леђа тачно га је погодио.

— Аха! Убијен! — пролетело јој је кроз мисли, а у тој истој секунди нешто је силно удари у главу и она одлете на брег као да је врапчић. Негде у њеној потсвести појави се стара мати, чандрљиви али добри Иноћентије Гавриловић, рањени борац, незавршено писмо мајци, зверско лице Немца, па све утону у мрак и Антонина се сроза некуд дубоко, дубоко...

Мајор Шилов крикну када виде како је пао Немац, како се распрсла бомба и како одлете мала Антонина. Он јурну према њој, узе је на руке и, односећи је са бојног поља, шапташе јој:

— Ах ти Антонина. Наша Мала Антонина.

Кроз неколико дана Мала Антонина дође себи, а за још који дан врати јој се моћ говора. А данас она је већ лежала у палати, у тој истој палати у коју је често долазила као лекар, и писала писмо својој мајци. Она је лежала испред прозора. Дошла је зима. Пао је први паперјаст снег. И Антонина, посматрајући снег, писала је:

„Мама! Мене овде сви воле. Код нас је пао први паперјаст снег. Борци из првих линија уместо цвећа донели су ми борове гранчице. А те гранчице тако дивно миришу, мама..."

Писмо је било испрекидано, али срдачно топло и искрено како што је искрена и сва душа Мале Антонина

Постављење привремене пословне управе Радничке коморе Војводине у Новом Саду

На предлог Месног синдикалног већа у Новом Саду, Отсек за социјално старање ГНООВ-а поставио је у својству привремене пословне управе Радничке коморе Војводине у Новом Саду следећа лица:

Плавшић Лазар, графичар, као претставник ГНООВ-е; Николајевић Светислав, приватни чиновник; Киш Бела, браварски радник; Кресић Јоца, фабрички радник; Кеврешан Емил, пољопривредни радник.

На својој првој седници пословна управа конституисала се овако: Плавшић Лазар, претседник; Киш Бела, потпретседник; Николајевић Светислав, благајник.

Уједно је извршен и избор чиновника, како би радничка комора могла одмах отпочети са радом. За секретара је изабран Беше Данило, графичар, а за административног чиновника Потнер Марко, приватни намештеник.

Прилози за рањенике

Радници и намештеници Четкарске задруге дали су од награде за прековремени рад прилог у суми од 11.000 динара за рањенике Југословенске армије.

Стеван Барфус приложио је за рањенике Југословенске армије 2000.— динара.

НАЈЕЗДА 20-ТИ ПУТ

Ниједно позориште у Новом Саду још није забележило случај да се један позоришни комад у једној сезони приказује више од осам до десет пута. Први изузетак у томе погледу учинила је „Најезда", драма савременог совјетског писца Леонида Леонова, јер она је у току од скоро само месец дана приказана близу двадесет пута. У четвртак, 19 априла, у 19 часова, она се приказује и по двадесети пут.

ЈАВНИ КОНЦЕРТ У ПАРКУ

Од четвртка, 19 априла, па надаље сваког четвртка од 17 до 19 часова и сваке недеље од 11 до 12.30 часова свираће у градском дунавском парку оркестар војне музике V дивизије Корпус народне одбране.

ДАВАЊЕ ПОДАТАКА ЗА ЛИЧНЕ ЛЕГИТИМАЦИЈЕ

Позивају се сва она лица, која до данас нису предала своје податке за добијање легитимације, да исте предају најкасније до 22 о. м. у Пријавници Гр. Н. О. О. у згради бивше Берзе рада. — За добијање легитимације потребна је пријавница, крштеница, венчаница и 2.— П. у готовом.

(Из Гр. НОО-а)

ПРЕДАВАЊЕ У V РЕЈОНУ ЈНОФ-А

Одбор ЈНОФ-а V рејона у Новом Саду приређује у четвртак, 19 априла, у 17.30 часова у дворани Дома удружења трговаца „Лојд"-а предавање, које ће одржати професор Бора Максимовић, са темом: „Тумачење уговора пријатељства између Совјетског Савеза и Југославије.

СПОРТСКЕ ВЕСТИ

Позивају се играчи С. К. „Славије" и С. К. Радничког да дођу на заједнички тренинг на игралишту „Карађорђе" данас, 19 априла.

(Из Иницијативног покрајинског одбора за обнову спорта и физкултуре за Војводину.)

ПОЗИВ

Гр. Месни Н. О. Одбор, Одељак за унутрашње послове, овим позива све све имаоце ловачког оружја среза новосадског, да неизоставно исто пријаве Милицији поретка, која је надлежна за издавање дозвола.

Ово важи и за оне имаоце ловачког оружја, који су снабдевени са привременим дозволама Команде места и других.

Пријава ће се вршити у згради бивше „Берзе Рада", први улаз прва врата десно код друга Лалића.

Шеф
Одељка за унутар. послове
Душан Иброчић с. р.

Позив на пријаву ратне штете

У циљу утврђивања величине материјалне штете за време рата од 6 априла 1941 године до 25 априла 1945 године, као и у циљу расподеле и накнаде за учињену штету, позивају се сва приватна и јавна лица (појединци, установе, удружења, привредна предузећа, задруге, фондови, задужбине итд.) да одмах пријаве материјалну штету, која је настала на непокретној и покретној имовини у току рата услед непријатељске окупације. Као ратна штета сматра се и штета на имовини коју су због ратних прилика начинили Југословенска војска, Народно ослободилачка војска, Партизански одреди Југославије, Југословенска армија као и Савезничка војска. Под штету спада и губитак живота и повреда здравља.

Не треба да пријаве штету она лица која су то већ учинила пријавом Комисији за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини уколико су пријавили сву штету коју су претрпели Пријава се има учинити надлежном Пореском одељењу Месног народно-ослободилачког одбора односно Градског народно-ослободилачког одбора.

Месни народно-ослободилачки одбори односно Градски народно-ослободилачки одбори добили су детаљнија упутства о утврђивању горе означених података.

Привредни савет Главног народно-ослободилачког одбора Војводине.

Нови Сад, 15 априла 1945 године.

Секретар
Др. Славко Станић, с р.

Претседник,
Аћим С. Груловић, с. р.

ПОЗИВ

Позивају се сви хемичари на подручју града Н. Сада, и то инжињери хемије, професори хемије и хемичари на заједничку конференцију, која ће се одржати у Н. Саду 24 априла о. г. у 15 часова по подне у просторијама ГНООВ, Одељку за трговину, индустрију и занатство.

Месне веће хемијске и сличне индустрије да пошаљу своје хемичаре на ову конференцију.

Конференција је веома важне природе, па се умољавају сви позвати да овој безусловно присуствују.

Читуља

Ђорђе Врховац, управник ергеле „Карађорђево" погинуо је јуче у 12 часова несрећним случајем.

Сахрана ће се обавити данас, 19 априла, у 15 часова, на Успенском гробљу у Новом Саду.

ТРАЖЕ СЕ

Тражим сина, ЂОКА ВУКОВИЋ IV чета III баталј. 6 Војвођанска бригада рањен је и молим другове и другарице да јаве шта знају о њему. Вељко Вуковић, Прхово — Срем.

ДРУГ ФРАЊО САЛАПЕК да се јави брату у Борово.

Молим другове, који су били у Немачкој у логору, лагер 7/а да јаве за ВАЛЦЕВ МИЛОРАДА шта знају о њему Валцев Анка, Нови Кнежевац Банат.

Молим другове и другарице, као и болнице да ми јаве ако ма шта знају о мом брату ВЕЉКУ ВОРГИЋУ (звани Лисац). Јавити на адресу Воргић Слободан — Народна књижара — Петровград.

ОГЛАС

Позивају се власници свих пловних објеката на територији града Новог Сада да почев од 20 IV 1945 до 20 V 1945 пријаве код Милиције Поретка сва пловна возила (моторне чамце, дереглије, спортске и рибарске чамце).

Пријави подлежи сваки од поменутих објеката, па био он у употреби или не. Исто тако они имаоци пловних објеката, који су из било којих разлога примили на употребу или чување, дужни су да их пријаве.

Код кога се после одређеног рока за пријаву нађе непријављен ма какав од поменутих објеката, поред строге казне, биће му исти одузет.

По извршеној милицијској пријави, власници су по том дужни исту пријаву поднети Капетанији Пристаништа, која ће им издавати дозволу за пловидбу.

Власници пловних објеката, који су већ опскрбљени привременим пловидбеним дозволама од стране Капетанији пристаништа, дужни су такође исту показати Милицији поретка, ради узимања евиденције.

Приликом пријаве милицији, плаћа се за сваки објекат 20.— дин. а за пловидбу ће се такса плаћати Капетанији Пристаништа.

Пријава ће се вршити у згради бивше „Берзе рада", први улаз, прва врата десно код друга Лалића.

Шеф
Одељка за унутрашње послове
Душан Иброчић с. р.

Изгубљено и оглашено неважећим

Грбић Трифуна Криста, Жабаљ, изгубила легитимацију бр. 261, дозволу за ношење оружја, и за слободно кретање.

Лазар Михајловић, Дубровачка 17, изгубио пазарну књигу бр. 19.698.

Ленхард Јелисавета, Станоја Главаша 8, изгубила пријаву и војну легитимацију.

Ленхард Јован, Станоја Главаша 8, изгубио пријаву и радничку књигу.

Бауер Јелена и дете, Немачка 37, изгубила пријаву.

Удова Башић Корнелија и Бернхард Андрија, Светојовановски Трг 3, изгубили пазарне књижице бр. 12.110, и 12.111.

Ћирић Мара, Дубровачки пут 11, изгубила пријаву.

Марија Зелић, Велики Лиман Ливница, изгубила пријавницу.

Нађена легитимација на име Станка Иркић, Врдник.

Пакова Јелена, Достојевска 21, изгубила пријаву.

Удова Хохвалд Ана, Ћирила и Методија 34, пријаву.

Арпаши Марија, Паунова 36, изгубила пријаву.

Поповић Никола, редов, оглашава за неважећу своју војничку легитимацију бр. 64/45 год. која је издата од 9 Самосталне чете за везу на дан 5 фебруара 1945 године као и објаву под бр. Сл. издата од Самосталне чете за везу.

Перваз Јулка рођ. Збуђновић, Радичевићева ул. бр. (37) 47 пријавница.

Бер Јозеф и Ана, Темеринска 18, изгубили пријаве.

Зубори Јулија, Ђорђа Сервицког 3, изгубила пријаву.

Була Неда, Уставска 24, изгубио пријаву.

Пауновић Исидора, Јована Ђорђевића 8, изгубила 7 карата за сапун.

Остојић М. Коста из Старог Бечеја, изгубио легитимацију бр. 7805/45.

Бранка Степанов, Ђуре Јакшића 16, изгубила пријаву.

Редли Марија, Хаџи Рувима 15, изгубила пријаву.

Новак Розалија Ибарска 16, изгубила пријаву.

Балог Јулијана, Слана Бара 3, изгубила пријаву и пропусницу.

Шрајбер Була и Каталин, Немачка 23, изгубили пријаве.

Удова Балог Флора, Слана Бара 10, изгубила пропусницу.

Магарашевић Љубица, Јована Суботића 13, изг. пријаву.

Стева Мартиновић, Патријарха Чарнојевића 32, изгубио пријаву и сведочанство тракторског курса.

Миросављевић Веринка, Змај Јовина 14, изгубила пријаву.

Поповић Смиља, Железничка 4, изгубила пријаву.

Петар Ипић, Београдска 4, изгубио карте за дрво 3 члана.

Јоса Будошан, Первазово насеље 18, изгубио пријаву.

Милић Васиљка, Ђурђа Бранковића 15, изгубила пријаву.

Јоргин Анкица, Слана Бара 57, изгубила пријаву и 3 карте за хлеб.

Офнер Етел, Матејин Мирјана, Матејин Јулијана, Краља Петра II 17, изгубиле пријаве.

КРОЗ НОВИ САД

Нови Сад, 19 априла 1945.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ: у 19 часова „Најезда", драма од Леонида Леонова.

ТРГОВАЧКИ ДОМ „ЛОЈД": горња дворана у 17.30 часова, предавање професора Боре Максимовића: „Тумачење уговора пријатељства између СССР и Југославије."

БИОСКОПИ:

АПОЛО: у 14, 16 и 18 (20 војничка) часова „Музикална историја" руски филм.

ОДЕОН: у 14, 16 и 18 часова „Дуга", руски филм.

ПАЛАС: у 14, 16 и 18 (20 војничка) часова „Сигнал из Алжира", енглески филм.

МУЗЕЈ МАТИЦЕ СРПСКЕ отворен од 11 до 12 часова.

Дежурна апотека ПОПОВИЋ Краља Петра II улица.

Радно време у новосадским апотекама обавезно је од 8—12.30 и од 14.30—17 часова. После овог времена вршиће службу дежурна апотека.

СТАНИЦА ЗА ТРАНСФУЗИЈУ КРВИ редовно ради од 8 до 16 часова. Моле се даваоци да се јављају пре подне и да тога дана не доручкују масну храну.

МАЛИ ОГЛАСИ

ПРОФЕСОРИ

дају часове из математике, физике, природних наука, језика, као и осталих школских предмета. Упитати: Министра Бошковића ул. бр. 2, врата бр. 10.

КУПУЈЕМ ДОБРО ОЧУВАН, МОДЕРАН КАУЧ. Јавити на адресу Дракулић Никола Трг Књегиње Зорке 14/I спрат.

АПОТЕКАРА тражи за одмах апотека „Код Богородице", Бачка Топола. Добије и стан са опскрбом. Понудити се по могућности лично уз накнаде путног трошка. Апотека „Богородица", Б. Топола.

КВАСАЦ уз дозвољену цену добија се за Нови Сад и околину код Сазданић Милорада, за Суботицу и околину у парној пекари Шибалић.

ОБЈАВА ЛИЦИТАЦИЈЕ

На дан 22 априла 1945 године путем усмене лицитације издаће се насип од градске кланице до кањске пумпе под закуп за пашу (само за овце).

Лицитација ће се одржати у 9 часова на задружној чуварници бр. 17

Наша мила супруга, мајка, баба и прабаба
ЈУЛИЈАНА ВАДОЦ рођ. ХОРВАТ
преминула је 14-ог IV 1945 год. а сахрањена 14-ог IV 1945 год.
Ожалошћени, супруг, кћери, синови, унуци и праунуци.

Своме драгом и никад не прежаљеном сину, супругу, оцу, тасту и свекру
ПЕТРУ ПАВАСОВИЋУ
чиновнику Техничког одељења Новога Сада, мучки убијеном 22 априла 1941 год. у Новом Саду од стране окупатора даваћемо четворогодишњи помен на св. Успенском гробљу у недељу 22 априла у 11 часова.
Ожалошћена породица

Јављамо пријатељима, друговима и другарицама да ћемо нашој кћерци и сестри,
ЧОЛИЋ ЈОВАНКИ
„Куче Партизанка"
давати полу-годишњи помен 21 IV 1945 год. у Гардиновцима.
Ожалошћена породица

„Слободна Војводина" излази сваког дана осим среде — Уредништво и администрација Нови Сад, Футошка улица број 50 — Телеф. Уредништва 28-24